

Szerkesztő:

Arad, Acsev-palota

Kiadóhivatal:

Aradi Nyomda Vállalat.

Bulev Regele Ferdinand 4/22.

(József Köherczeg-ut.)

Száznyolcvan: Közlöny Arad

Telefonszám:

Szerkesztőség és kiadóhivatal

151.

Megjelenik naponta reggel

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP

Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF. *

ELŐFIZETÉS

HELYBEN ÉS VIDÉKEN:

Egész évre — — 1080 Let
Fél évre — — — 540 Let
Negyed évre — — 270 Let
Havonta — — — 90 Let
Előfizések díjszabás szerint.

EGYES SZÁM ÁRA — 5 Let
VASÁRNAP — — — 6 Let

Bucurestiben 50 banival több.

Népszövetség és a magyarság.

Írta: Dr. Boros Benl.

Az Aradi Közlöny 9. sz. számában vezéreltek jelent meg, mely a Népszövetséggel s a magyarság magatartásával foglalkozik. Mivel az eszmék tisztázását e téren fontos kisebbségi érdekek tartom, engedje meg, hogy a cikkhez b. lapja nyilvánossága előtt néhány megjegyzést fűzzek.

A Nemzetek Szövetségének működése, ha a gyakorlati eredményeket tekintjük, majdnem negatívnak látszik. A kisebbségi kérdés terén pedig alkalmas arra, hogy a kisebbségeket az igazságba vetett hitükben megrendítse s elkeserítse. Azonban ennek dacára a Népszövetség, ha kezdetleges és tökéletlen formák között is, de mégis csak egy legmagasabb emberi eszme és törekvés megvalósulása, vagy legalább is annak kísérlete. Bárminő kifogásokat lehet is szervezete s működése ellen tenni, mégis igen nagy tényleges és erkölcsi hatalommal és súfnyal rendelkező testület, amelyet lebecsülnünk s tekintélyében csökkentenünk épen nekünk nemzeti kisebbségeknek nem áll érdekünkben.

Be kell látnunk, hogy amíg a Népszövetség nem foglalja magában az összes számottevő nemzeteket s igazságos határozatainak végrehajtására nem áll megfelelő fizikai hatalom rendelkezésére, addig működése nem lehet olyan, amilyennek lennie kellene. Mivel azonban a nemzetek szövetségének ideális elgondolása egyelőre utópia, meg kell alkudnunk az adott helyzettel s azt a lehetőséghez képest előnyünkre fordítanunk.

Epen a kisebbségi küzdelmek tere az, ahol kizárólag erkölcsi fegyverekre vagyunk utalva. Hatalmi kényszer igénybe vétele e téren alig képzelhető el. Ha fel is tennők például, hogy a nemzetek szövetsége hajlandó és képes volna egy határozatát a kisebbségek érdekében fizikai hatalommal az érdekelt állam kormányzatára rákényszeríteni, ez a kívánt eredményt a kisebbségek szempontjából nem csak nem hozná meg, de azok helyzetét elmergesztené. Eredménye e téren csupán az erkölcsi fegyvereknek lehet s ebben a Népszövetség már csak pusztá létezésével is igen hathatós szolgálatot tett a kisebbségeknek jogaikért folytatott küzdelmeikben. Pusztán a statuált jog s a lehetősége annak, hogy a kisebbségek a Nemzetek Szövetségéhez panaszszal fordulhatnak, nagymértékben befolyásolja az összes érdekelt s kisebbségellenes politikát folytató államok kormányzatait, különösen azokat, melyek e téren jogi kötelezettségeket is vállaltak. Ez természetes is, mert a Nemzetek Szövetségéhez eljuttatott panasz egyben az egész művelt világ közvéleményének ítélete alá kerül és pedig, hogy ugymondjam, hivatalos formában. Ez a közvélemény pedig a Nemzetek Szövetségétől függetlenül is

Külföldi bankvezérek Maniu miniszterelnöknél.

A német bankemberek különböző ipari terveket terjesztenek a kormány elé.

(Az Aradi Közlöny bucuresti-tudósítójának telefonjelentése.) A mai nap legfontosabb eseménye több külföldi bankembernek Maniu Gyula miniszterelnöknél történt látogatása volt. Felkereste a miniszterelnököt Narodni Henrik a Darmstädter Bank vezérigazgatója, aki előterjesztette mindazokat a terveket, amelyeket a Nohias—Buzeu között épülő alagut tárgyában készítettek. Ez az építkezés még a liberálisok alatt kezdődött meg és igen sok milliót fektettek bele. A munkát azonban nem fejezték be és egy része az elhanyagolás következtében beomlott. Valamikor úgy tervezték, hogy az

alagut munkálatai 480 millió lejbe kerülnek, ma azonban a helyzet az, hogy még legalább egy félmilliárd lejre lesz szükség. Erre vonatkozólag már átnyújtották a miniszterelnöknek a német bank költségvetéstervezetét.

A napokban érkeznek Bucurestibe dr. Rischer, a Reichskredit-Bank vezérigazgatója és dr. Kind az északnémetországi vállalatok egyesületének elnöke, aki különböző ipari terveket terjeszt a kormány elé. Dr. Rischer különböző ipari gócpontokon és különösen a földgázterületeken ipari üzemeket akar felállítani, hogy a romániai nyersanyag feldolgozását megkönnyítse.

Április huszonkilencedikén megszűnnek a lakásrekvirálások

Lázár Agoston dr. alispán nyilatkozata. — A már elrekvirált lakások nem szabadulnak fel.

(Arad, március 12.) Április 29-én egy régi baj kerül orvoslásra. Évek óta panaszkodnak a váltakozó kormányoknál háztulajdonosok és lakók egyaránt a lakásrekvirálás ellen. Az előbbi nem volt gazdája a házának, az utóbbi pedig nem volt ura a lakásának. Az ebből származott számtalan kellemetlenségnek vége lesz, mert megszűnnek a lakásrekvirálások. Az Aradi Közlöny munkatársa felkereste dr. Lázár alispánt, aki ezzel a kérdéssel kapcsolatban a következő nyilatkozatot tette:

— A rekvirálási szabályrendelet szerint a lakásrekvirálások április 29-én tényleg megszűnnek.

— Ettől az időponttól kezdve többé nem lehet rekvirálásokat eszközölni katonatisztek és tisztviselők részére, hacsak a szabályrendelet ér-

ítéletet alkot magának a kérdéstről, anélkül azonban, hogy a Népszövetséget feszélyező politikai s hatalmi szempontok korlátoznák. Vagyis a művelt világ közvéleménye az igazság, a jog, a kultúra s az erkölcs nevében fog ítékezni s habár ezt az ítéletet sem lehet karhatalommal végrehajtani, annak mégis olyan súlya van s lesz, amely könnyen vezethet birodalmak bukásához, vagy megszületéséhez s melynek tartósan figyelmen kívül hagyását egyetlen kulturállam sem engedheti meg magának.

De tényleges esetekben is szolgáltatott a Népszövetség már igazságot kisebbségi panaszok tárgyában, mint pl. a német—lengyel iskolásérelmek kérdésében és telepések ügyében. Egyes esetekben pedig, amidőn az említett korlátozó tekintetek miatt látszólag a kisebbségek ellen foglalt állást, mégis az előtte

vényét egy újabb rendelettel meg nem hosszabbítják.

— Véleményem szerint azonban ez nem fog megtörténni és nem hosszabbítják meg az érvényét ennek a rendeletnek, tekintve azt, hogy ma már ugyis csak nagyon ritka esetek közé tartoznak a lakásrekvirálások és csak néha-néha egyes áthelyezések esetén fordulnak elő.

— Ez azonban nem jelenti azt, hogy a már elrekvirált lakások felszabadulnak és a házigazda kiteheti lakásából lakóit.

— Nem jelenti azt, hogy a lakások szabadok lesznek.

— A helyzet ezek szerint tehát az lesz, hogy megszűnnek a lakásrekvirálások, míg a már rekvirálás alatt álló lakásoknak bérét a méltányosság határain belül, illetve az erre vonatkozó rendelkezések szerint fel fogják emelni.

folyó eljárásnak volt köszönhető az a kevés eredmény is, amit a kisebbségek elértek. Így anélkül a magyar telepések 700.000 lej aranykorona kártérítést sem kaptak volna s az optások ügyében sem volna eredmény.

Természetes azonban, hogy a Népszövetség működésével a kisebbségek a legnagyobb mértékben s joggal elégedetlenek. Természetes az is, hogy ugy emiatt, mint más megfontolások miatt is, a kisebbségek mindent elkövetnek, hogy panaszaikat saját államuk kormányzatai orvosolják s ne kelljen a Nemzetek Szövetségéhez fordulniok. Azonban erről mint végső s eddig is hatásosnak bizonyult erkölcsi fegyverről, — melyhez törvényes joguk van — soha le nem mondhatnak, sőt önvédelmi harcukban, ha a többi eszköz eredménytelen, erkölcsi kötelességük azt igénybe is venni.

Március 15-én írják alá az optáns-per egyezményét.

A román delegátusok tanácskozása Maniu miniszterelnökkel. Bécsben már a végleges meg egyezés jön létre.

(Az Aradi Közlöny bucaresti tudósítójának távirata.) A San Remo-ban tárgyalt román bizottság tagjait Langa Rascanu tegnapra Bucurestibe hívatta, hogy előzőleg megbeszélje velük a Bécsben folytatandó tárgyalások menetét. A bizottság erdélyi tagjai: dr. Serban Mihály, Porutiu Bálint és Moldovan Valér tegnap Bucurestibe érkeztek és előbb Langa Rascanu meghatalmazott miniszterrel, majd együttesen Maniu miniszterelnökkel folytatták hosszabb megbeszélést. A bizottság holnap utazik Bécsbe és csütörtökön már találkozik a három Sztjerényi vezetése alatt álló ma-

gyar kiküldöttekkel, hogy megállapítsák a március 15-én kezdődő konferencia ügyrendjét.

Bucuresi-i külügyminiszteriumi körökben — egyébként — az a vélemény, hogy a tárgyalások nagyon rövid ideig fognak tartani, mert az ellentétek már csaknem teljesen elimináltak és a konferencia tulajdonképpen csak ünnepélyes befejezése lesz a sikeresen folytatott eddigi diplomáciai tárgyalásoknak. Mindössze csak a végösszeg körül vannak még — bucaresti-i vélemény szerint — könnyebben áthidalható különbségek.

Bonyodalom Ujarad község földje körül.

Hogyan mentették meg a községi földeket a kisajátítástól. — Peter Julian missziója. — Visszaveszik az urbéresektől a községi földeket.

(Arad, március 12.) A napokban járt Aradon Peter Julian belügyi vezérfelügyelő, aki — mint megírtuk — közigazgatási értekezletet tartott az aradi városházán. A vezérfelügyelőnek azonban a közigazgatási értekezleten kívül egy másik missziója is volt, amelynek részletei csak most derültek ki. Peter Julian ugyanis vizsgálatot vezetett le Aradul-Nou (Ujarad) községben, egy régi agrárügyben.

Még a kisajátítások idején történt, hogy a község, amely meg akarta óvni körülbelül hétszáz holdas birtokát a kisajátítástól, átíratja földjét az ujaradi urbéresek nevére. A belügyminisztérium annakidején a község felterjesztésére jóváhagyta az átíratást. A község több lakosa most kérvényt nyújtott be a minisztériumhoz, kérve az ügy revízióját azon az alapon, hogy a föld nem az urbéresek tulajdona és sohasem is volt az övék. Kérik tehát az átíratást engedélyező miniszteri rendelet megsemmisítését és a földeknek a politikai községhez való visszacsatolását. A kérvény nyomán a belügyminisztérium Peter Julian belügyi vezérfelügyelőt delegálta a revízió megajtására.

A vezérfelügyelő megérkezése után nyomokban kiszállt Ujaradra és megállapította, hogy a beadvány adatai tényleg megfelelnek a valóságnak, a 700 hold föld nem volt az urbéresek tulajdona és a községnek elvitathatatlan joga van rá. Értesülésünk szerint a vezérfel-

ügyelő ilyen értelemben teszi meg jelentését a belügyminisztériumnak és javasolni fogja, hogy az átíratást engedélyező miniszteri határozatot semmisítsék meg és rendeljék el a földeknek a politikai község nevére való íratását.

A grafológia nagyanyjánál.

Beszélgetés Madame Popeével, aki Schermannant tanította és Erzsébet királynőtől ajándékot kapott jóslásáért.

(Bécs, március 12.) Kicsi, töpördött, öreg asszony. Fogatlan szájával telbe főzött grizt eszik a Palace Hotel éttermében. Madame Rudolfiné Popée, a grafológia nagyanyja! Ő adta az első leckéket ebből a titkos tudományból Rafael Schermannak és Lombrosoval vitatkozott valaha Amszterdamban rablógyilkosok jelleméről. Királyok, királynők, művészek és betörők írásait silibizálta, hogy felállithassa karakterük grafikóját.

De hadd beszéljen Madame Popée:

— Azt kérdezi tőlem, hogy jutottam a gondolatra, hogy a kézírás vonalaiból a jellem és a lélek térképére következtessenek? Ösztönösen találtam rá erre a tudománvra anélkül, hogy tudtam volna, hogy neve és története van. Mialatt a korombeli fiatal lányok báloztak és flörtöltek, én rablógyilkosok, sikkasztók, betörők kézírásait böngésztem a bécsi rendőrségen és Európa minden rendőrsége az

én tudásomat vette igénybe bonyolult bűntények alkalmával. Mikor működésemet megkezdtem, a grafológiát általában olybá vették, mint valami eretnekséget. Így történt, hogy mikor 1894-ben Prágában előadást akartam tartani, kiutasítottak. A kor leghíresebb embereivel és leghírhedtebb alakjaival találkoztam. A tenyer töredezett vonalaiból az emberek sorsát is kikütdöttem és semmi sem titok előttem.

Életemnek legnagyobb élménye Erzsébet királynő.

Egy napon bécsi lakásomon felkeresett egy elegáns ur és névtelen levélet tett elém. En a levél betüiből a következőket olvastam ki: „Magas intelligenciájú, előkelő szellemű asszony, de képtelen arra, hogy bármihez, bárkivel alkalmazkodjék, ha az nem kedvére való.” Az elegáns ur megkérdezte, tudom-e kinek kézírása került a kezembe. — „Fogalmam sincs róla” — feleltem.

Erzsébet osztrák császárnő és magyar királynő kézírása

— volt a válasz. Azután más leveleket is hoztak az udvarból, egyszer aztán Erzsébet királynő magához kéretett, akkor kaptam az arany brosst. Az egykor ragyogó szépségű asszony abban az időben már nagyon beteges és összetörött volt. Ez már Rudolf trónörökös halála után történt.

Megérezni azt, hogy amit Madame Popée mond, az nem szemfényvesztés, vagy játék és ahogyan tenyeréből jóslol, az nem cigánymódra történik.

Madame Popée sohasem hihetett vagy csalódhatott az emberekben, mert csak a kézírásukat és tenyerüket kellett látnia és mindent megtudhatott felőlük.

— Boris bolgár király átutazott Budapesten. Budapestről táviratozzák: Ma délután négy órakor Boris bolgár király Eudoxia hercegnővel, Draganoff ezredessel, Stampov kapitánnyal és orvosával Budapestre érkezett. A bolgár király tizenötperces budapesti tartózkodása alatt ki sem mozdult a keleti pályaudvaron tartózkodó udvari kocsijából. Az összegyűlt tömeg a pályaudvaron megéltjezte a bolgár királyt, aki fülkéből fejbiccentéssel köszöntö meg az üdvözlést. Hivatalos jelentés szerint a király fülhaját akarja kezeltetni külföldön, más jelentések viszont arról szólnak, hogy Olaszországba utazik és megkéri Giovanna királyi hercegnő kezét. Ezt megelőzőleg Boris király Münchenbe megy, ahol találkozni apjával, Ferdinánd excárral, akivel megbeszéli római utjakat. Ferdinánd cár jelenleg egy bajorországi birtokán él és azt vezeti.

Az első csók.

Irta: Szini Gyula.

Már csak szeméink beszélgettek. Mint egy-egy titok, amely a pupilla kis nyílásán át kér, esdekel, fenyeget és nem meri magát egész valójában megmutatni.

En tizennyolc éves voltam, koránérett, mégis zöld kamasz. Ella huszonöt éves volt és szülei házasságra nógatták.

Ella első ízben volt nálam, a legénylakásomon. Értsd: hónapos szoba, sok-sok könyvvel, egy diák könyveivel. A leány magával hozta kis hugát, Csibit, aki velem egykorú volt.

Ella látszólag belemerült egy könyvbe, a melyet az asztalon talált, de ez csak azért történt, hogy Csibi a fülembé sughassa a mondanivalóját:

— Nézze Béla, maguk nem valók egymáshoz. Maga még csak tizennyolc éves, most tette le az érettségit. Mikor lesz még magából ember! Aki el is tudja tartani a feleségét!... És Ellának megkérték ép most a kezét. Komoly, gazdag ember, aki imádja Ellát és a tenyerén fogja hordanl. Nem, Béla, maga nem lehet Ella boldogsága utijába...

És én, mint Jókai regényhősei, akikért akkor rajongtam, hubánatos pózzal ezeket feleltem:

— En nem állok senki boldogságának utijába. Ha szívem vérzik is, ha bele is fogok pusztulni, mégis le kell mondanom Elláról... En csak azt kívánom, hogy Ella legyen boldog házasságában és felejtse el engem. En soha, soha nem fogom elfelejteni tudni...

Halkan mondtam mindezt, de Ella meghallotta s még mélyebben belemerült a könyvbe, amelynek lapjai egészen nedvesek lettek könnyeitől.

Csibi arca földerült, mint egy diplomatéé, aki feladatát sikerrel oldotta meg. De egy pillanat múlva ismét elkomorodott, mert hiszen részvétet akart mutatni irántam.

— Van még valami különös kívánsága? — kérdezte olyan hangon, mint aki azt mondja: jutalmul most egy kis engedményt is kiskikarhatsz.

— Arra kérem Csibi, hogy egy pillanatig hagyjon minket magunkra.

Csibi kiment.

Ella egy pillanatig tétovázott, hirtelen kezét nyújtott:

— Köszönöm — rebegette szárazon — és menni készült.

Az ajtóból még egyszer visszafordult, én önkéntelenül hozzáírtam. Egymásra néztünk. Láttam, hogy Ella minden ízében remeg, sápadt és oly gyöngye, hogy a következő pillan-

atban el fog vágódni. Előredőlt és vállamra omlott.

Ajkaink találkoztak. Ez volt az első csók közöttünk.

Keserű csók volt, mégis oly édes, min valami mézes bor, amely a szerelem és mámo szőlőjéből készült. Megdöbbenő csók volt. Mind a ketten rajta voltunk, hogy kiszivjul ennek a csóknak minden lehetséges parányá és lehetőségét. Ez a csók már több volt, mint két szerelmes testnek egy pontban való találkozás, ez több volt mint előlegezett házasságtörés, ez forróbb volt a bűnnél és nemesebb magasztosabb az erénynél. Születés és halál volt ebben a csókban.

Az első csók — az utolsó csók volt.

...Mire magamhoz tértem, Ella már nem volt sehol.

Végigdőltem az asztalon, amelyen az a könyv feküdt, amiből Ella az imént olvasott Arcomat ráhajtottam a könnytől nedves oldalakra, amelyek egyikén színes kép volt, Könyveim bőven bugyogtak, átáztatták a színes képet és arcom tele lett színes maszattal.

Utána a tükörbe néztem. A bánat és a dia-dal kar katurája volt egyszerre az arcom, melyet a festék eltorzított. Nevetnem kellett önkéntelenül, nevettem... a saját arcomba.

Visszahelyezték az Angel-féle városi tanácsot

A temesvári tábla közigazgatási bíróságának feltűnést keltő döntése. A tábla helyt adott az Angel-tanács felosztatása ellen benyújtott felebbezésének és megsemmisítette a felosztatást elrendelő végzést. A Robu-féle interimárbizottság kérelmét elutasította a tábla. — Angel István dr. és Lutai Cornel dr. nyilatkozata.

(Arad, március 12.) Feltűnést keltő döntést hozott ma délelőtt a temesvári tábla közigazgatási bírósága, amely ma hirdette ki az ítéletet Angel István dr. volt polgármester és tanácsának a felosztatás ellen beadott felebbezése tárgyában.

A temesvári tábla törvénytelennek monddta ki az Angel-tanács felosztatását és visszahelyezte azt hivatalába.

Az érdekes ügy részletei a következők:

Mint az Aradi Közlöny megírta, a temesvári tábla közigazgatási bírósága ma hirdette ki az ítéletét az Angel-tanács ügyében. — A mai tárgyaláson Stinghe legfelsőbb semmitőszéki bíró elnökölt, míg a szavazóbírák Craciunescu és Bradescu táblabírák voltak. A volt tanács képviselőiben dr. Angel István volt polgármester és dr. Gropsian Mihály szenátor, a tanács ügyvédje jelent meg, míg a belügyminisztérium képviselőiben Ciuleiu Ilie bucaresti-i ügyvéd vett részt a tárgyaláson. A mai napon már csupán az ítélet kihirdetése történt meg.

Pontban kilenc órakor kezdődött meg a tárgyalás és Stinghe elnök kihirdette a bíróság ítéletét, amelyben helyt adott Angel István dr. és társai felebbezésének, törvénytelennek mondta ki a tanács felosztatását és kötelezte a belügyminisztériumot, hogy 15 napon belül helyezze vissza hivatalába a tanácsot. Egyben megítélte Angel István dr.-nak nyolc hónapra, havi 23.000 lejes fizetését, a volt permanens-bizottság tagjainak: dr. Marcovicu Vince, Vass Gusztáv, dr. Botioc Elek, dr. Moldovan Silvius és Teodorescu Constantinnak havi 8000 lejes fizetését és elmarasztalta a belügyminisztériumot a perköltségek megfizetésében.

Az ítélet indokolása elsősorban a Victoria Takarékbank elhelyezett városi pénzek ügyében foglalt állást. A tábla kimondja, hogy ez a felosztató végzés idevonatkozó indoka nem állja meg a helyét, miután bobizonyítást nyert, hogy a letétekről szóló törvény, amely megtiltja, hogy közpénzeket magánbankokba helyezzenek el s kötelezővé teszi a pénzeknek a letétpénztárba való elhelyezését, csak az Angel-tanács felosztatása után lépett Erdélyben érvénybe. Így tehát

nem nevezhető rosszhiszeműségnek, ha a törvény életbelépése előtt a város magánbankokban helyezte el pénzét, amihez joga volt.

A választási költségek kifizetésében sem mondható ki a rosszhiszeműség, amely a közigazgatási törvény 273-ik szakaszában, mint a tanácsfelosztás elengedhetetlen kelléke van megemlítve. A közigazgatási törvény kimondja, hogy a szavazólapok költségein kívül min-

den más költséget a város visel. Ez a homályos megszövegezés tette lehetővé az esetleges tévedést, azonban ezt nem lehet rosszhiszeműségnek deklarálni.

A táblai ítélet ezután Robu János dr., a volt interimár-bizottság elnökének keresetére tér át, amelyben kihallgatását kéri, mint érdekelt fél. A közigazgatási bíróság a kérvény ügyében kimondja, hogy

Robu János dr. interimár-bizottsága nem létezik, miután azt királyi dekrétummal elmozdították és egy másik, még ma is működő, interimár-bizottsággal helyettesítették.

Így tehát a tábla elutasította a nemlétező interimár-bizottság kérelmét.

A tábla ítélete nagy feltűnést keltett városunkban, miután ez az első eset, hogy a bíróság valamelyik felosztott aradi tanácsot visszahelyezte hivatalába. A törvény értelmében a belügyminisztériumnak jogában áll az ítélet kikézbítésétől számított 15 napon belül semmisségi panasszal élni a Legfelsőbb Semmitőszékhez és ebben az esetben a jogerős döntésig felfüggesztik az ítélet végrehajtását. A döntés szerint Angel István dr. volt polgármester visszamenőleges fizetése fejében 200.000 lejt kap, míg a permanens-bizottság tagjai egyenkint 64.000 lejt kapnak. Ez az összeg természetesen a pervesztes belügyminisztériumot terheli. Az ítéletki hirdetés után beszélgetést folytattunk Angel István dr.-ral, aki a következőket jelentette ki:

— Igazam tudatában terjesztettem be felebbezésemet a közigazgatási bírósághoz, amelynek jogérzete és igazságossága most elismerte igazamat. Megnyugvással várom a fejleményeket. Ebben az ügyben egyedül a belügyminiszter jogosított felebbezést beadni és így csak ő dönthet, történjen-e felebbezés az ítélet ellen, vagy nem.

A tanács visszahelyezése ügyében beszélgettünk Lutai dr. interimár-bizottsági elnökkel is, aki kijelentette, hogy a felebbezés ügyében a minisztérium dönt. Információja szerint a belügyminiszter a törvény által előírt határidőn belül felebbezni fog a Legfelsőbb Semmitőszékhez és kéri a táblai döntés megsemmisítését.

Az ítélet hírének nyomán nagy kombinációk folynak, vajon semmisségi panasszal él-e a minisztérium az ítélet ellen, vagy pedig jogcörre hagyja-e emelkedni azt, amely esetben még ebben a hónapban át kell adni Angel István dr.-nak és tanácsának Aradváros vezetését. A táblai ítélet egyik pontja különben kimondja azt is, hogy amennyiben az ítélet jogerőre emelkedik és nem hajlíják végre, a belügyminiszterium napi 500 lejes büntetést fizet. Ezért bizonyos, hogy valamilyen lépés ebben az ügyben feltétlenül történni fog és errenézve — értesülésünk szerint — már folynak a tanácskozások illetékes körökben.

Sivitási előjog.

A nagy ház. — És egy anekdotába kívánczó eset.

Most az egyszer nem szerelemről szólok — meghalt az már valamelyik szürke alkonyatban — hanem valami egészen másról. Valamiről, ami aktuálisabb és ma már nagyobb izgalomba hozza az embereket ezen a tájon, mint Jolly Jocker öfensége. Pedig az, mint tudjuk: nagyon rokonszenves figura. Valami olyanról írok most, ami étherikus, megragadó, lázba ejtő, transcendentalis, amitől főzve nagyon mindenki mostanában. Mert erről beszél ma a suszterinastól a prefektusig, bármely élő ember, erről trécsel délután a nagyságos asszony és leánya a Licy, erről vitakoznak este a kávéházban, klubban, színházi vagy mozi felvonások között, amikor is az összes kezek visszavonulnak rendes helyeikre, mert kigyulnak a lámpák, erről folyik a smuz unalmas, családias összejöveteleken a szalónban és nem tudom, hogy némely fiatal párok nem erről suttognak-e, amikor letelepszeneek simulósan a sezlonra.

Önagysága finom díszkrációval kérdezi meg legjobb barátjától:

— És mondd édesem: szelektív? ...

— Ó, — felelik erre — mi az, hogy szelektív? Egy mámor: olyan szelektív.

Az egyik aranyifju pedig így szól barátjához:

— És mondd kérlek, sivitott, ha hozzányultál?

— Ugyan hova gondolsz? Ha én kezeltem?!

Ne tessék rosszra gondolni. Semmi sikamlósságról nincsen szó. Csak ép a rádióról beszélnek az emberek, ily kedvesen és szeretettel.

Hogy a sivitásnál maradjunk, amely tudvalevőleg ennek a csodatalálmánynak egyik kellemetlen tulajdonsága, azzal egy anekdotába kívánczó eset történt a minap. Az egyik aradi urnak már hetek óta van készüléke. Minden este élvezi a becses élete páriával. Pár nap óta azonban rakoncátlanokodott a készülék. Tyutyuzott kegyetlenül a masina, úgy hogy a férj fejszével mondta feleségének:

— Csak legalább azt tudnám, hogy ki keres itt ugyanakkor állomást a közelben, amikor mi. Csak tudnám ki sivit bele a mi esti szórakozásunkba? ...

Másnap megoldódott a rejtély. A fölöttük lakó familia is beszerzett egy rádiót, azok is akkor keresték Rómát, meg Berlint, amikor a földszintiek és így keletkezett a sivitás. Megfogja délután a földszinti családfe az emeletit:

— Mondja csak, miért sivit maga nekem minden este azzal a rádióval.

— Mi az, hogy sivitok — replikázik az emeleti. — Maga sivit. Egy állomást se tudok fogni maga miatt?

— Ugy? ... És ha szabad tudnom, mióta van magának rádiója?

— Nekem? Három nap óta.

— Na csak ezt akartam tudni. Hát akkor jegyezze meg, hogy magának nincs joga besivítani az én vételembe.

— Érdekes. És magának van?

— Igen, nekem van.

— Óriási. És miféle jogon. Quo iure? Miért, magának igen és nekem nem? ...

— Azért — zárta le a vitát a földszinti — mert nekem már három hete van készülékem, magának meg csak három napja. Ilykép én sivíthatok magának, de maga nem sivíthat nekem. Maga csak annak sivíthat, aki tegnap szerelte fel készülékét. Meg vagyok értve?

A földszintes erre fölényesen távozott. Az emeleti pedig szótlánul maradt állva a lépcsőházban.

... És még mondja valaki, hogy nem élünk par excellence jogállamban.

Fóthy Ernő.

Chlorodont

Chlorodont-fogpaszta, -fogkefe és szájvíz mindenütt kapható.

a nagyszerűen üdítő borsmentás fogpaszta

ragyosó fehéreké teszi

a fogakat

Madgearu a kamara elé terjesztette a bányatörvény-javaslatot.

A kamara mai ülése.

(Az Aradi Közlöny bucaresti tudósítójának telefonjelentése.) A kamara ma délután ülésén Clopotel a pénzügyminiszterhez intéz kérdést, majd éles kritika tárgyává teszi az adókető-bizottságok működését. Banu a belügyminisztertől kér felvilágosítást a bacauti prefektus hirdményéről, amely Franciaországba való kivándorlásra csábít. Ioanitescu belügyi alminiszter megígéri, hogy a hirdmény ügyben vizsgálatot indít.

Madgearu ipar- és kereskedelemügyi miniszter benyújtja a bányatörvényjavaslatot. Iunian igazságügyi miniszter kéri a napirend megváltoztatását és három kisebb

igazságügyi javaslat letárgyalását. A Kamara hozzájárul az igazságügyminiszter kéréséhez. Stan előadó felolvassa a háboruban eltűntek holtánnyilvánítoról szóló törvény módosító javaslatát, amelyet 105 szavazattal elfogadnak. Ezután a bírói szervezeti törvény, majd a fogháztörvény módosító javaslatát fogadja el a kamara.

Zorica a csendőrség újjászervezéséről szóló javaslatához szólal fel és megállapítja, hogy a csendőrség eddig nem volt egyéb, mint a liberálisok és averescanusok politikai eszköze. P. Ioanitescu közli, hogy a kamara ezután éjjeli ülést fog tartani. Iorga tiltakozik az éjjeli ülések bevezetése ellen.

A városok nem vehetnek fel külföldi kölcsönt

A pénzügyminiszter vizsgál át minden ilyen ajánlatot. — A minisztertanács mai ülése.

(Az Aradi Közlöny bucaresti-i tudósítójának táv.) A mai minisztertanácson Madgearu ipar és kereskedelemügyi miniszter ismertette a bányatörvényjavaslatot, amelyet ma délután a kamara elé terjeszt. Ezután a cadrlateri telepések ügyét tárgyalta a kormány és elhatározta, hogy segítséget fog nyújtani az ottani telepéseknek gazdaságaik megszervezésében.

Junian igazságügyi miniszter közölte, hogy a lakbérleti törvény módosításáról szóló javaslatot a holnapi minisztertanács elé terjeszti. Ezután a kormány a különböző városok

részére érkezett külföldi kölcsönajánlatok kérdésével foglalkozott és tekintettel arra, hogy a törvényhatóságok és községek részére számos külföldi kölcsönajánlat érkezett, úgy határozott, hogy ezeket

a kölcsönajánlatokat a pénzügyminiszteriumnak kell felülvizsgálni és a kölcsönfelvételét engedélyezni.

Az egyesületi ünnepek ügyében a kormány jóváhagyta a kiküldött miniszteri bizottság által bemutatott programot. A minisztertanács folyó ügyek elintézésével ért véget.

ELEFON 70.

ERZSEBET SLAGERMOZGO

TELEFON 70.

Premieri

Ma d. u 5, 7 és 9 órákor

Világfilmi

Bergmann szenzációs regénye:

A Becsületért Fősz: Gösta Eckman

(a Metropolis főszereplője)

és LA JANA, a híres francia táncosnő.

Jön! Dosztojevsky regénye: „A félkegyelmű“, LON CHANEY vel Jön!

Irodalom és művészet

Weil Magda koncertje.

Végre ismét hallhattuk Weil Magdát, aki utóbbi időben bizony kissé fukaron mérte művészetét szülővárosának. Weil Magda Arad büszkesége és amerre csak jár, mindenütt dicsőséget szerez Arad városának. Művészetét már sokszor méltattuk ezeken a hasábokon. A régi jelzők azonban sohasem találják, mert művészete — mint az igaz művészet, — mely a szívben gyökeredzik, mindig megújítja és tovább fejleszti önmagát, állandóan nyerve mélységben és tartalomban. Weil Magda hatalmas temperamentumú művészyéniség, mély és gazdag mondánivalókkal, a kompozíciót ugyszólván kimerítő zenei tudással. Játékából hatalmas erő árad ki, ezt az erőt azonban csodálatosan tudja végtelen légysággal egyesíteni. Affektált pózok és artisztikus kül-sőségek idegenek lényétől, a mű szellemét és mélyebb zenei tartalmát keresi.

Ezt láthattuk mostani magvas műsorösszeállításából is, melynek keretében művészi erőnevei gátlás nélkül érvényesíthettek.

Első számnak Vitali hatalmas Chaesnie-ját játszotta nemes hévvel és lendülettel, de mindenütt megőrizve a mű klasszicitását. Utána Strauss Richard fátyolozottan melankólikus alap-hangulatu, grandiózusan elgondolt Es-dur szonátája következett. A művésznő összefoglaló erejére vall, hogy a helyenként kissé terjengősen előfolyó műbe egységet vitt.

A második részben rövidebb lélegzetű művek jöttek. Castelnovo Tedesco, a modern olasz „Ritini“ című kompozíciójának kívülről való megtanulása is már óriási teljesítmény, az ugyszólván taktusonként változó ritmusok pedig nagy muzsikális nehézségek elé állítják a játszóit. Weil Magda ezt is ragyogóan megoldotta. Végül Grana-

dos, Glasunov egy-egy aprósága és a csillogó tűzességgel játszott Mozart Rondo következett.

Nagy és zajos sikere volt, a szünni nem akáror meleg ünneplést a ráadások egész özönével hálálta meg. Mint Weil Magda minden eddigi koncertje, úgy ez is felejthetetlen zenei élmény marad. Kósa György, mint mindig, most is nagy-szerűen kísért és osztozott a frenetikus sikerben.

Dr. Sz. K.

* Az ő nagy titka. (Tragédia 3 felvonásban. Irta: Hyman Jacobovitz. Bemutatta az Aradon vendégszereplő Amerikai Zsidó Színtársulat.) Jacobovitz Anna a világhírű zsidó tragika társulatával ma este kezdte meg újabb három napos aradi vendégszereplését. A ma esti bemutató is a legteliesebb siker jegyében zajlott le. A szépszámú közönség hosszantartó ünneplésben részesítette az amerikai társulat tagjait és köztük elsősorban Jacobovitz Annát, akinek kivételes képességével már több szenzációs alakításában volt alkalmunk megismerkedni. Mai szerepében ismét felejthetetlen volt és a legigazibb, tisztult művészetet hozta magával. A megcsalt feleség alakját megkapó tökéletességgel és megrázó drámai erővel rajzolta meg. Meglepő ennek a nagy színésznőnek szélesskálajú művészete és kétségtelen, hogy a világvízyonlatban is a legelső tragikák egyike. Sohasem ismétli meg önmagát, mindig új és minden alakítása maga a valóság, az általa megrajzolt alakok élnek a színpadon. „Az ő nagy titka“ főszerepében ismét elsőrendű volt és valósággal magával ragadta a közönséget. A többi szereplők közül elsősorban Hyman Jacobovitzot kell kiemelni, kinek kabinetfigurája alapos színészi munka volt. A többi szerepekben Jacob Jacobovitz, Gold Stein, Amatin, Tanina és Morison arattak nagy sikert. A kifogástalan rendezésért Hyman Jacobovitzot illeti az elismerés.

(-enczy.)

DARMOL

CSOKOLADÉ-ÉRTÉKESÍTŐ
ENYHE-GYORS - BIZTOS

* A világhírű amerikai jiddis társulat még két előadást tart Aradon. Ma, szerdán este háromnegyed 9-kor a „Feleség és a szerető“ c. dráma kerül színre, csütörtökön délután fél 5-kor pedig rendezés helyárrakkal „A világ anyja“.

* Rátkay Márton, a legnépszerűbb komikus vendégszereplése Aradon. Rátkay Márton csütörtök este kezd meg vendégtúráját az aradi színházban a „Szeretlek“ c. francia operett főszerepében, amely a művésznek egyik legkedvesebb alakítása. Rátkay ezt a szerepet Budapesten több, mint százszor játszotta el egymás után. Péntek este a Mersz-e Mária-ben lép fel a kiváló komikus, szombat este pedig „A legkisebbik Horváth-lány“ férfifőszerepét játssza el. Az előadásokat premier helyárrak mellett, de bérletben tartják meg, amiért is a t. bérleket felkéri a színház, hogy a premier-árkülönbözetet szíveskedjenek a pénztárnál lefizetni.

* Felhívás a bérlelkhöz. Az igazgatóság felkéri a t. bérlelkhöz, hogy a bérletek utolsó részletét fizessék be a színházi pénztárnál.

* Szombaton délután fél 5 órakor a „Mesék az írógepről“ kerül színre az aradi színházban.

A szegedi árvíz 50. évfordulója

Emlékinnségek a nagy magyar alföldi városban.

Szegedről jelentik: Ma, március 12-én volt ötvenedik évfordulója annak a borzalmas árvíznek, amely ugyszólván teljesen eltüntette a föld színéről Szeged városát. Gergely napjának éjszakáján öntötték el a Tisza hullámai a nagy alföldi várost és ennek a sulyos katasztrófának emlékéit ünnepelte ma meg az azóta újjáépült Szeged.

Az emlékinnség rendezéséből a szegedi Dugonics-társaság is kivette részét és az általa ma délután rendezett ünnepségre leutazott Szegedre gróf Klebelsberg Kuno magyar kultuszminiszter, Szeged város képviselője is. Az ünnepi beszédet Glattfelder Gyula csanádi püspök mondotta, aki megemlékezett arról, hogy ötven évvel ezelőtt, amikor Szegedet elöntötte az árvíz, az egész világ szeretete és részvétele a nagyon suttott város felé fordult és nemcsak Magyarország, hanem a külföld is sokat munkálkodott azon, hogy Szegedből Magyarország egyik kulturközpontja váljék.

Rehabilitált városi főtisztviselő

Alaptalanoknak bizonyultak a Martinovics Dénes elleni vádak, amik személyi hájsza eredményei. — A vizsgálat elégtételt szolgáltatott a megvádolt tisztviselőnek.

(Arad, március 12.) Megírtuk, hogy Martinovics Dénes, a város egyik, 32 éves szolgálattal rendelkező pénzügyi főtisztviselője ellen egy elbocsájtott végrehajtó feljelentésére vizsgálat indult meg. A vizsgálat folyamán kihallgatták a pénzügyi hivatal főtisztviselőit, majd ma sor került Martinovics kihallgatására is. Mint az előrelátható volt, megállapítást nyert, hogy a feljelentés bosszu műve volt és a vádaknak semmi alapjuk nincs. A kihallgatások egyetlen vádpontot sem tudtak beigazolni és csupán az egyik végrehajtó megbüntetése igazolódott be. Itt azonban bizonyítást nyert az a tény, hogy az illető végrehajtó hanyagul látta el hivatalát s több ízben ittasan jött irodájába. A hájszában, amelyet Martinovics ellen vezettek — értesülésünk szerint — egy tisztviselő is részt vett, aki személyes ellensége a megvádolt főtisztviselőnek. Miután a lefolytatott vizsgálat teljes mértékben rehabilitálta Martinovicsot, az ügy előreláthatólag nem is kerül az interimár bizottság elé.

A naturalizált katonaköteleseknek is jelentkezniük kell.

Mindenki, aki még nem rendezte katonai ügyét, jelentkezék a májusban Aradon működő sorozóbizottság előtt. — A hadkiegészítő parancsnokság az Aradi Közlöny útján tájékoztatja az érdekelteket.

(Arad, március 12.) Megírta az Aradi Közlöny, hogy a hadügyminiszter még egy utolsó terminust engedélyezett azok számára, akik eddig nem rendezték katonai helyzetüket. Ezeknek ebben az év májusában, amikor a sorozóbizottság Aradon fog működni, okmányaikkal együtt jelentkezni kell a Cercul de Regrutarenál. A hadügyminiszter rendelkezésében hangsúlyozta, hogy ez az utolsó terminus és aki most sem jelentkezik, hogy katonai ügyét rendezze, büntetésben részesül és ezenkívül négy esztendőre katonai szolgálatra vonultatják be tekintet nélkül korára.

Az Aradi Közlöny munkatársa ma délelőtt érdeklődött a várban a hadkiegészítő parancsnokságnál, ahol a következő hivatalos felvilágosításokat adták:

— Köztudomásosan a csatolt területeken élő lakosság körében igen sok azoknak a száma, akik még mindig nem rendezték katonai helyzetüket. A hadügyminiszterium legutóbbi év februárjáig adott terminust ezeknek, hogy irataikkal jelentkezzenek az illetékes hadkiegészítő parancsnokságnál. Ennek dacára igen sokan nem jelentkeztek. Erre való tekintettel most még egy terminust engedélyeztek, ez azonban az utolsó és többé semmi körülmények között nem fogják a jelentkezési határidőt meghosszabbítani, hanem aki most nem elmulasztja a jelentkezést, azzal szemben a legszigoribban fognak eljárni és négy évi katonai szolgálatra vonultatják be.

Megkérdeztük ezután, hogy milyen helyzetben vannak a naturalizálás alatt álló hadkötelesek és kell-e nekik jelentkezni?

— Igen. Ezek is jelentkezni tartoznak. Mindenki, aki a román állampolgárságot kérte, megjelenni tartozik okmányaival együtt. Itt azután nyilvántartásba veszik őket és minden évben kötelesek a bizottság előtt megje-

lenni mindaddig, amíg állampolgárságukat el nem nyerik. Ha azután végérvényesen román állampolgárok lesznek, akkor a sorozóbizottság felülvizsgálja őket és amennyiben fiatalok, szolgáltniuk kell, ha pedig már annál idősebbek, akkor beosztást nyernek és rendes nyilvántartásba kerülnek.

— A másik kategóriába tartoznak azok az állampolgárok, akik az impérium átvétele óta egyáltalán nem tettek eleget katonai kötelezettségeiknek, nem jelentkeztek seholsem és katonai helyzetük teljesen tisztázatlan. Ezek is jelentkezni tartoznak igazoló okmányaikkal együtt és azt is igazolniuk kell, hogy miért nem tettek eddig eleget jelenkezési kötelezettségeiknek. Ezeknek ez az utolsó alkalom, hogy ügyüket rendezhessék, s ha ezt elmulasztják, akkor mint katonaszökevényeket fogják őket kezelni.

— Mindkét kategóriába tartozók kötelesek anyakönyvi kivonatot vinni, akinek van állampolgársági bizonyítványa az azt magával viszi, vagy pedig okirattal igazolni tartozik, hogy folyamodott az állampolgárságért.

— Ezenkívül okmányaikkal jelentkezni tartoznak a volt osztrák-magyar és orosz hadseregek tisztjei is, kik a háború után román állampolgárságot nyertek, vagy pedig román állampolgárságért folyamodtak.

Érdeklődésünkre egyébként a hadkiegészítő parancsnokságnál azt a felvilágosítást adták, hogy mindenki, akinek valamelyes kötelességei vannak, vagy nincsen tisztában helyzetével, leghelyesebben teszi, ha a Cercul de Regrutarehoz fordul, ahol azután megadják a kellő felvilágosításokat.

A jelentkezés akkor történik, amikor májusban Aradon a sorozások lesznek, ennek időpontját pedig egy későbbi rendelkezésben fogják nyilvánosságra hozni.

Magyarország legnagyobb Rádió szaktzlete

Dénes Testvérek R.-T. Budapest,

VI., Teréz-körút 26.

Arjegyek 30 lej beküldése ellenében.

vonultak, tetteleg inzultáltak a végrehajtókat, akik kénytelenek voltak a község házára menekülni és ott bezárkózni. A tömeg ezután levagdosta az autómorról a kacsokot. Az éjszaka folyamán a végrehajtók átmenekültek a szomszédos Vanator (Vadász) községbe s értesítették a történetéről a csendőrséget, amely megindította a nyomozást. A feljelentést hatóság elleni erőszak címén a végrehajtók megtették és az ügy most a hadbíróóság elé kerül. Ennyit tudok a miskői eseményekről.

Egy híres német kémnő.

Iussov volt orosz rendőrtanácsos elmondja Hell Márta halálának regényes történetét.

(Berlin, március 12.) Dimitrij Iussov v. orosz rendőrtanácsos érdekes történetet ír meg memoárjaiban egy híres német kémnőről. 1914. őszén — írja Iussov — Rigában voltam rendőrtanácsos. Én álltam az idegenellenőrzőosztály élén, ami abban a félig német egyetemi városban szizifuszi munkát jelentett. Főleg az ott ragadt német színészekkel volt bajunk, akik különböző kabarékban helyezkedtek el és nem egy közülük az első időben valószínűsítő gyűléseket tartott titokban. Az ilyeneket beraktuk az internáló táborba.

A hátramaradt színészek között volt a csodaszép drámai színésznő: Hell Márta is, aki még májusban hatalmas sikert aratott Grillparzer „Medea”-jában. A színésznő a városon kívül lakott egy kis villában egy lett komornával, mi pedig utasítást kaptunk, hogy a művésznő életmódját „magasabb” érdekből ne zavarjuk. Csak a beavatottak tudták, hogy maga a parancsnokló tábornok volt az, aki védően terjesztette ki karjait a szép német nő felé. Detektíveim gyakran látták, hogy amikor leszállt az alkony, egy magas, köpenybe burkolt férfi lopózik be a villába.

Az egyik napon siffirozott táviratot kaptunk, amely arra utasított bennünket, hogy Hell Mártát azonnal fogjuk el és állítsuk hadbíróóság elé, mert veszedelmes kémnő, aki a kikötő védelmét és több más katonai titkot árult el. Jelozta a távirat, hogy a bizonyító anyagot külön futár hozza. Megmunkáltuk a sürgönyt a tábornoknak, aki megdöbbenve meredt a papírra.

— Sajnos, itt nem tehetek semmit — mondotta — de kérem, védjék azt a hölgyet, amennyire a törvény engedi.

Elindultunk a villa felé. Hiába csengetünk, nem nyitott senki ajtót. Feltörtük az ajtókat és ott feküdt az egyik szobában a díványon Hell Márta holtan. Kezében még ott szorongatta a mérgegyvegét. A kis asztalkán egy papírszelet feküdt. Idézet a Medeából. Az a rész, amelyben Medea elbucszik szerelmétől. A tábornok felzokogott, mikor a hirt meghallotta. Két nap múlva aztán eltemettük Hell Mártát, csendben, titokban, pap nélkül.

— Egy havi fogház gondatlanságból elkövetett emberölésért. Kaiser Józsefné újszentaanai asszony állott ma délelőtt az aradi törvényszék Antonini—Moldoveanu tanácsa előtt. Kaiserné néhány hónappal ezelőtt a konyhában gulyást főzött. Amikor az étel kész volt, a nagy kondért letette a földre és amíg ő mással foglalkozott, 15 hónapos Lotti nevű leánya beleesett a forró gulyásba és halálra égett. A vádlott a tárgya-son sirva panaszkodott és ártatlanságát hangsúlyozta. A bíróság az enyhítő körülmények figyelembevételével 1 havi elzárásra ítélte, az ítélet végrehajtását azonban felüggesztették.

APOLLO	Ma, szerdán 5, 7 és 9-kor	URANIA
	FÜGEFALEVÉL vigjáték gyönyörű színes felvételekkel és színes dívatrévvel. Főszerepben: GEORGE O'BRIEN	UTOLJARA: HAZATÉRÉS Hadifoglyok éneke Főszerepben: DITA PARLO
HOLNAP SZERDAN Premier az APOLLOBAN	Utolsó cárok	Főszerepben: CATERINA PAVLOWA és MAOISTE.

Megverték a végrehajtókat Miskén.

Lázár Agoston dr. alispán jelentést tett a minisztertanácsnak a miskői eseményekről. — Hentiu György dr. telefonon elmondja a parasztlázongás lefolyását az Aradi Közlönynek. — Egy felbontott pörna miatt dühödtek fel a parasztok.

(Arad, március 12.) Nagy szenzációt keltett az Aradi Közlöny mai cikke, amelyben egyedül számolt be az aradmegyei Miske községben lejátszódott izgalmas eseményekről. Az ügyben ma beszélgetést folytattunk dr. Lázár Agoston alispánnal, aki a következőket mondotta:

— Most kaptam meg a járási főbíró és a csendőrség jelentését az ügyben lefolytatott vizsgálatról. Az történt, hogy Albu György, dr. Hentiu György ügyvéd titkára két végrehajtó kíséretében autón Miskére ment, hogy ott ügyvédi költségek fejében hatvan földművesnél foglalást eszközöljön. A foglalás megtörténte természetesen nem váltott ki valami nagy örömet az érdekelteknél és negyven földműves odacsődült a község háza elé és fenyegető szavakkal illették a benttartózkodó végrehajtókat. Végül pedig dr. Hentiu autójáról levágták a kacsokot. Tiltották a lázadásról szóló hírek, senkihez egy ujjal nem nyúltak és ezért ma nyenyértelmi távirati jelentést tettem a hadügyminiszteriumnak. Az ügy szerep-

lői természetesen a hadbíróóság elé kerülnek, miután a végrehajtók feljelentették őket.

Az érdekes ügyben ma felhívtuk telefonon dr. Hentiu György borosjenői ügyvédet, volt képviselőt is, aki a következőkben mondotta el a miskői lázongás történetét:

— Én a miskői igényjogosultak ügyvédje vagyok s ilyen minőségben 1500 hold föld birtokába juttattam őket. Honoráriumom holdanként 250 lej volt. Az igényjogosultak nagyrésze ki is fizette tartozását, azonban 60 gazdálkodó nem fizetett. Két évig vártam a pénzre, azután pedig bepereltem őket és jogerős ítélet birtokában foglalást kértem ellenük. A Miskén lejátszott eseményekről csak titkárom, Albu György előadása nyomán értesültem, miután megbízásomból ő vett részt a foglaláson. Mint értesültem, az események oka az volt, hogy állítólag valamelyik végrehajtó az egyik földművesnél felbontotta a pörnát, hogy meggyőződjön arról, tényleg toll van-e benne. Az érdekeltek ezért egy műfelháborodást rendeztek volna a község házához.

H I R E K.

Cinege.

Reggel, mikor bejöttem szobámba egy cinege volt íróasztalomon. Nyilván a takarításnál szállt be. Ott ült levélmérlegemen, azon az érzékeny műszeren, melyen elküldendő írásaimat szoktam megmérni fölbélyegzés előtt, nehogy a posta súlyosnak találja azt, amit én csak könnyűnek találok. Óvatosan odalopóztam, hogy megnézzem, hány grammot nyomhat egy cinege. Ezt ugyanis eddig még nem tudtam. De a madárka hédten rebhent el és ciccenve röplött-röplött a könyvtár állványai között, mint egy erdőben és végül az Oxford Dictionary tetején pihent meg. Onnan bandzsított felém fekete, virgonc szemével, igen bizalmatlanul. Értésére igyekeztem adni, hogy fölem maradhat. Próbáltam nyájas házigazdaként viselkedni. Régi szokásom az, hogy vendégeimet elsősorban azzal kínálom, amit legjobban szeretek, cigarettával. A cinege nem cigarettázott. Ennélfogva zavarban voltam. Megszóltottam. Ezt mondtam neki hangosan, háromszor egymás után: „Cinege”. De ő nem értette. Nyilván először hallotta nevét ez az ornitológiailag teljesen műveletlen szárnyas. Még nem volt bemutatva önmagának. Szereztem neki ennivalót. Férgeket, legalább tudtommal, nem tartok lakásomban, találtam azonban morzsákat egy teasüteményes dobozban, azokat leszórtam a padlóra, hadd lakmározzon. A cinege le is szállt, felbökött egyet kettőt a csőrével, de nem ette meg. Ugy látzik, annak, aki az ég madarait táplálja, sokkal kevesebb gondja és kudarca van, mint egy népkönyha fentartójának.

Most megfigyeltem, mit csinál egy cinege egy író szobájában. Rárepült a kandalló tetejére és talán azt képzelte, hogy kánikula van. Ettől annyira megrémült, hogy eszeveszetten kezdett röpdölni, az ablaknak rontott, melynek üvegeit a fagy bemeszelte, megvakította, üvegfüggönnyel takarta el. Nem birt menekülni ebből a nagy kalitkából. Petőföre telepedett s diadalmasan cippantgatott, majd Shakespea-
rera és drámaian cserregett. Főjét tákozatlanul ide-oda forgatta. Ámulva nézte, amint néha fölkelek és megindulok, akár egy hegylánc. Én is ámulva néztem ezt a csöpp teremtményt, mely nem sokkal nagyobb az orromnál s önmagában mégis époly befejezett egész, mint én. Nem értettük egymást. Rövidesen megállapítottam, hogy a cinege főfoglalkozása, mint minden élő lényé az, hogy él. A másik foglalkozása pedig az, hogy fél és állandóan attól tart, hogy ez az ismeretlen eredetű és célú folyamat valahogy megszakad. Szóval, körülbelül azt műveli, amit én. Vendégemet csakhamar meguntam. Minthogy állatot sohasem öök s a cinegét sem akartam meggyilkolni, mikor beszélt hozzám, nem szórazokoztatott az, hogy nem bántom, mint azokat, akik az állatokat becézve titkos vérszomjuk kéjéit élvezik ki apródonként. Azt sem sikerült elhítenem magammal, hogy ilyen áldott, jóságos, nemes-szívű lény vagyok én, aki télvíz időn szállást ad egy ilyen hontalannak. Az efféle önáltató regényes érzéseket, melyeket az ostobák költőinek neveznek, már csirájukban kiirtom. Ezért az ablakot kinyitottam és a cinegét egyszerűen szélnek eresztettem.

Kosztolányi Dezső.

— **A Népszövetség ülése.** Párisból jelentik: Hírek szerint Briand javasolni fogja, hogy a Népszövetség 1930-as üléseit Algirban tartsák meg. A következő évben pedig a kisantant-országok valamelyik városában.

— **A lábbadozó angol király.** Londonból jelentik: A király négy hónapig tartó betegsége óta, hetitől első ízben hagyta el betegszobáját, hogy a szabadban sétáljon. A meleg tavaszi napsütésben a király percekig sétált a palota kertjében.

Járványos időben gyermekeink ellenállóképességét és erejét fokozza a Jemalt, kellemes csukamájolajos készítmény.

— **Megérkezett Aradra Marsieu dr. prefektus helyettese.** Ma éjszaka érkezett meg Aradra dr. Pop János belügyi vezérfelügyelő, volt gyulafehérvári prefektus, akit a belügyminisztérium április 12-ig Marsieu Justin dr. prefektus határártáig Aradmegye élére delegált. A vezérfelügyelő holnap veszi át hivatalát.

— **Kornfeld Móríc báró Bucurestiben.** Bucurestiből jelentik: Tegnap a fővárosba érkezett báró Kornfeld Móríc, a Magyar Általános Hitelbank vezérigazgatója, aki beható tárgyalásokat folytat román pénzügyi körökkel a román-magyar pénzügyi kapcsolatok ki-
szélesítéséről.

— **Bankett a magyarok tiszteletére Genfben.** Genfből jelentik: Az újságírók egyesülete 300 terítékes bankettet adott a magyarok tiszteletére. Ezen a banketten a többek között megjelent Miss Európa és Miss Helvétia, részt vettek a Népszövetség tisztviselői, a svájci újságíró egyesület elnöke és a sajtó képviselői.

— **Az új pápai állam hivatalos nyelve — a latin.** Rómából jelentik: Az új pápai állam megállapította a hivatalos érintkezési és diplomáciai nyelvét. A hivatalos nyelv latin, az érintkezési olasz és a diplomáciai francia nyelv lett.

— **Károlyi újabb kirohanása Magyarországon ellen.** Berlinből jelentik: Az antifascisták kongresszusán Károlyi Mihály éles támadást intézett Magyarország ellen és a páneurópai pacifista szövetség megalakítását indítványozta. A Deutsche Allgemeine Zeitung foglalkozva Károlyi Mihály beszédével, megállapítja, hogy Károlyi egy nagy nemzedék gyengeelméjű sarja.

— **Mit költött el a múlt évben a magyar állam?** Budapestről jelentik: A képviselőház mai ülésén Bethlen miniszterelnök előterjesztette az 1927—28. költségvetési évről szóló zárszámadást. A jelentés szerint a többek között a Pázmány egyetemre 1.490.000, a következők járandóságaira 625.000, a lillafüredi építkezésekre 126.000, hadifoglyok hazahozatalára 180.000, művészeti célokra 160.000 pengőt költött el a magyar állam.

— **A mexikói kormánycsapatok döntő ütközetre készülnek.** Newyorkból jelentik: A mexikói kormánycsapatok, Calles tábornok parancsnoksága alatt döntő ütközetre készülnek. Calles hadserege tizenötezer emberből áll és jelenleg gyorsan halad előre Zacatepes felé. A vasutvonalakat használható állapotba hozták, hogy megkezdhesék a felkelők ellen a döntő támadást. Mexikói jelentések szerint Chianas délmexikói állam a felkelőkhez csatlakozott és Alsókalifornia állam is a felkelők kezében van. Az esti jelentések szerint Veracruz Calles csapatai elfoglalták és a felkelők nagy része megadta magát.

— **Bécs is ünnepli Simon Böske.** Bécsből jelentik: A holnap Bécsbe érkező Miss Európát a pályaudvarról a Grand Hotelba négylovos diszhintó viszi be. Délben a város lakomát ad tiszteletére, délután 4 órakor fogadtatás, este pedig táncmulatság Simon Böske tiszteletére.

— **Kizárták a sztrájkoló spanyol diákokat az egyetemekről.** Madridból jelentik: Primo de Rivera a sztrájkoló diákokat az egyetemekről kizárta és örökre eltiltotta őket az állami szolgálatól.

— **H. Forster Gyula báró meghalt.** Budapestről táviratozzák: Ijabb Forster Gyula báró, követségi tanácsos, hosszú betegség után ötvenöt éves korában meghalt.

— **Borhamisító gépet loptak le Aradon.** Athanasiu aradi borászati főfelügyelőnek tudomására jutott, hogy Eckstein Márton aradi szeszkereskedő borhamisító géppel dolgozik. Ma házkutatást tartottak a szeszkereskedőnél és a borhamisító gépet működés közben találták. A gépet azonnal lepecsételték és az ügyészségre szállították. A borhamisító ellen megindult az eljárás.

— **A magyarországi zsidóság gyűlése.** Budapestről jelentik: A magyar zsidóság ma délelőtti gyűlést tartott, amelyen megkezdtek a jövő évi kongresszus előkészítésének megvitatását. Hevesi Simon főrabbi megnyitó beszéde után Kohner Adolf tiltakozó szavát emelte fel az oroszországi és mexikói vallásüldözések ellen. Gábor Gyula beszédében kijelentette, hogy okvetlenül szükségesnek tartja az egyetemes zsidókongresszus összehívását. A többi szónokok a magyar zsidóság egyházi életmódjának módosítása mellett foglaltak állást.

— **Halálozás.** Török Zoltán szőlőbirtokos, volt galsai jegyző e hó 11-én elhunyt. Temetése ma délután háromnegyed 5 órakor lesz a Str. Cosbuc (Wesselényi-u.) 8. sz. házból.

— **Felmentették a Homlópírás vádjá alól.** Ma délelőtti Revilák János aradi cipész felett itélkezett a törvényszék Antonini—Moldoveanu-tanács. Revilákot azzal vádolták az ügyész, hogy egy három éves kisleányon erőszakot követett el. A vádlott tagadta a terhére rótt büncselekmény elkövetését, a bíróság, miután a tárgyaláson bűnösségét nem sikerült bizonyítani, bizonyítékok hiányában felmentette a vád alól. Az ügyész felbezett.

— **Viktória hercegnő csödbe került.** Bonnból jelentik: Zubkowné asszony, Viktória hercegnő, a német császár nővére tékozló életmódja miatt fizetésképtelen lett, majd csödbe jutott, bonni palotájára április 13-ára tüzték ki az árverést.

— **Álarcos bankrablók garázdálkodása New-Yorkban.** Newyorkból jelentik: Az ötödik Avenün levő banképületbe tegnap délben álarcos rablók hatoltak be. A tisztviselőket revolverrel sakkban tartották, a páncélszekrényt dinamittal felrobbantották és huszezer dollárt raboltak el. A rendőrség nyomoz az álarcos rablók után.

— **Szabadlábrahelyezték a felgyógyult öngyilkosjelöltet.** Mintegy két hónappal ezelőtt történt, hogy feljelentést tettek a rendőrségen Pittin Béla, a petrozsényi bánya szállítójának ügynöke ellen valami kisebb jelentőségű ügyben. Elrendelték Pittin letartóztatását és amikor a fiatal ember Aradra érkezett, detektív ment utána a Central-szállodába. Alig lépett azonban a detektív a szobába, Pittin a letartóztatás miatti félelmében föbelötte magát. Hosszu ideig élet és halál között lebegett, míg aztán a gyógyulás útjára tért s ma délelőtti elengedték a kórházból. Ma délben kihallgatta Pittint Sotirescu vizsgálóbíró, majd kihallgatása után szabadlábrahelyezte.

— **Frank Heinet elítélték.** Antwerpenből jelentik: Frank Heinet, a belga—francia katonai szerződés hamisítóját ezer frank kártérítésre ítélték plágium vádjá miatt.

— **Elmeegógyintézetbe vitték egy aradmegyei anyagyilkost.** Temesvárról jelentik: A felebezési bíróság tegnap tárgyalta Leric Péra, az aradmegyei Travas községbeli anyagyilkos ügyét, aki tudvalevőleg az aradi törvényszék annakidején életfogytiglani kényszermunkára ítélte. Leric, aki 36 éves, családos ember, egy vitás szilváskert és kaszáló miatt brutális módon meggyilkolta anyját és nagynénjét, a bíróság előtt pedig teljesen cinikusan viselkedett és ezért mérték rá a nagy büntetést. Az elítélt felebezett és a felebezési bíróság a mely előtt Leric ugyancsak apatikusan viselkedett és azt mondta, hogy belső kényszerből követte el tettét, a védő indítványára elrendelte a vádlott elmeállapotának megvizsgálását. Lericet e célból elszállítják a lugosi elmeegógyintézetbe, ahol 2 hónapig orvosi megfigyelés alatt tartják, annak megállapítására, hogy ép emléjű-e és tettéért felelősségre vonható-e.

— **Érdekes házasság.** Budapestről táviratozzák: Bajor Gizli, a Magyar Nemzeti Színház művésznője ma házasságot kötött dr. Paupera Ferenc országgyűlési képviselővel, a Földhitelbank elnökével.

— Feltalálták az oldaltűtő autóbilit. Londonból jelentik: Hír szerint feltalálták azt az autóbilit, amely nemcsak előre, hátra, hanem oldalt is közlekedik.

— Borzalmas kégyilkosság Bécsben. Bécsből jelentik: A Weiberggasseban egy Singer Richard nevű kétes egzisztenciájú ember lakásában teljesen ruhátlanul, nyakán átvágott sebbel, vértócsában, a padlón találtak egy fejtűnő szépségű fiatal leányt, akit életveszélyes állapotban szállítottak a kórházba. Singer később önként jelentkezett a rendőrségen és bevallotta, hogy ő a tettes. A rendőrség kinyomozta, hogy a leány Mátyás Emmának hívják. Singer azzal védekezik, hogy tettét önvédelemből követte el, mert a leány késsel támadt rá. A leányt később sikerült kihallgatni és elmondotta, hogy Singer az uccán szóltotta meg és azt mondotta, hogy üzletében elárulónak akarja alkalmazni. Felhívta lakásába, ahol erőszakot akart ellene elkövetni. A leány védekezett és sikoltozni kezdett. Mire Singer egy késsel keresztülvágta nyakát.

— A brünni főtörvényszék ítélete Vörösmarty Margit gyilkosainak ügyében. Brünnből jelentik: A főtörvényszék ma hirdette ki az ítéletet Vörösmarty Margit gyilkosainak büntetésében. Mihalkó János halálbüntetését helyben hagyta. Klepetár János életfogytiglani fegyűzbüntetését, életfogytiglani börtönbüntetésre változtatta. Sikorszki Miklós tizenhét évi fegyűzbüntetését, szintén tizenhét évi börtönbüntetésre változtatta. Az ítéletkiírás után összeülő kegyelmi bizottság döntésként, hogy Mihalkót kegyelemre ajánlják-e a köztársasági elnöknek.

— A vadállatias férj. Linzből jelentik: Tegnap letartóztatták Lanugraf János háztulajdonost, aki több ízben követett el felesége ellen gyilkossági merényletet. Először vadászfegyverrel lőtt rá és karján megsebezte az asszonyt, majd a gyermekágyban fekvő asszonyra hidegvízvet öntögetett, úgy hogy a szerencsétlen nő majdnem megfulladt. Végül felgyújtotta a betegen fekvő asszony szobáját. A vadállatias férj ellen négyszeres gyilkossági kísérlet miatt indult meg az eljárás.

— A Tábla helybenhagyta a törvényszék ítéletét Erdélyi párbajvétsége ügyében. Budapestről jelentik: A Tábla ma megkezdte Erdélyi Béla párbajvétségi ügyének tárgyalását és helybenhagyta a törvényszék ítéletét, mely Erdélyit párbajvétségért hat hónapi fogsággal sújtotta.

— Pályázat ezüst- és ötpengősökre. Budapestről jelentik: Az országos képzőművészeti tanács pályázatot hirdetett a készülő 2 és 5 pengős ezüstérmék tervezésére. A résztvevők mindkét éremről el kell készítsék terveiket. Három díj kerül kiosztásra: az első díj 2000, a második 1500 és a harmadik 1000 pengő. A pályázat benyújtásának végső határideje április másodikának déli 12 órája.

— Gyűrűt lopott egy elegáns hölgy. Darvas Sándor aradi órák feljelentést tett a rendőrségen, hogy a Strada Metiamu (Forray-ucca) 7. számú házban lévő üzletében egy elegáns nő jött be és órát akart vásárolni. Rövid idő múlva vásárlás nélkül távozott és azután vette észre Darvas Sándor, hogy egy értékes aranygyűrű eltűnt. Az elegáns hölgyet azonban már nem sikerült megtalálni. A gyűrűtől-vaj ellen feljelentést tett a rendőrségen.

— Újfajta repülőgépekkel kísérleteznek a franciák. Párisból jelentik: A francia légügyi minisztérium új repülőgéppel kísérletezik, amelynek neve Helikogil és amelyet az olasz Isacco mérnök tervei szerint alkottak meg. A repülőgép nyilgyenesen tud fel- és leszállani, valamint egyhelyben képes lebegni.

— Vasúti szerencsétlenség Franciaországban. Párisból jelentik: Perpignan közelében két személyvonat tegnap este hibás váltóállás miatt ütközött össze. Az ütközés következtében számos sebesülés történt.

Segrave őrnagy új autósebességi világrekordot állított fel.

Az új világrekord: 372 kilométer óránként. — Segrave és híres versenykocsija az „Arany Nyíl”.

Londonból jelentik: Segrave őrnagy hét-ötven új autóbilitgorsasági rekordot állított fel. Az őrnagy a daytoni strandon, óránként 231.51 angol mérföldet, azaz 372 kilométert tett meg. Segrave őrnagy megdöntötte White amerikai gyáros gépének világrekordját, mely 207 angol mérföld volt.

Az a sebesség, amit az angol őrnagy autóbilitjával elért, olyan nagy teljesítmény, amilyenre néhány év előtt még gondolni sem lehetett. Segrave őrnagy az autóbilit sport egyik legismertebb szereplői közé tartozik, aki már évtizedek óta állandóan kísérletezik a világrekord megjavításával. Több ízben sikerült neki megjavítani a rekordot. A legutóbbi 1926-os világrekord is az övé volt, amikor

óránként 320 kilométert sikerült elérnie.

Segrave őrnagy világrekorder gépének az „Arany Nyíl”-nak furcsa és különös alakja van. A Napier motor 12 hengere három csoportban van elhelyezve, de mind a három csoport egyetlen egységként végzi munkáját. Az egész autóbilit szemben nézve olyan, mintha valami óriási ragadozó madár három kinyújtott ujját látnánk, ugyanis ebben a három ujjban vannak elhelyezve a hengercsoportok. Munkások százai dolgoztak a strandon lévő kiszáradt anyag elsimításán, miután háromszáz kilométeren felüli sebességnél a legkisebb domborulat is azt eredményezte, hogy az óriási versenykocsik hatalmas súlyuk ellenére is 30—40 métert röpködtek a levegőben.

— Épelméjűnek nyilvánították Zia Vulciteriát. Belgrádból jelentik: Zia Vulciteria ügyében a nyomozást befejezték. Az újszerű büntetőtörvényszék a letartóztatási határozatot megerősítette. Zia Vulciteriát eszerint egyelőre a törvényszék épelméjűnek tartja és az eljárást ellene folytatja. A nyomozásnak eddig még nem sikerült megállapítania, hogy a gyilkos hol szerezte azt a revolvert, amellyel áldozatait leterítette. Zia Vulciterián kívül bátyját és egy másik albán férfit is letartóztatásba tartották.

— Ellopott kerékpár. Sándor Jenő aradi fényképész feljelentést tett a rendőrségen, hogy tegnap délután ellopták a betegsegélyező folyosójáról alig használt, Nauman-féle kerékpárját. A rendőrség bevezette a nyomozást a tolvaj kézrekerítésére.

— Mindenki ott lesz a folyó hó 16-ikán, szombaton este 9 órakor kezdődő Aviva, Barisszia, Ivria zsidó ifjusági egyesületek által rendezendő purimi műsoros táncestélyen. Igen változatos és gondosan összeállított műsor garantálja az est sikerét, amelyen többek között Jávor Alfréd, az aradi színház tagja, Taróczy esellőművész és a nagyszerű Aufrecht-ikrek fognak szerepelni. Az estnek ünneplő szónokai dr. Gara Armin és dr. Kupfer Miksa lesznek. A bál megrendezésében nagyszámú — ismert aradi urasszonyokból álló — hölgygárda tevékenykedik.

— Új rádiókönyvek érkeztek Kerpelhez.

— Előadás az aradi iparosok szabadegyletemén. Szerda este 9 órai kezdettel az Aradi Iparos-Ötthon nagytermében Bán Vilmos, a Hazai Fatermelő volt igazgatója, a széles körök előtt ismert faipari szakember tart előadást „A fatermelés múltja és jelenje” címen. Az előadás iránt, amely után szórakoztató műsor is lesz, már az előadó személyére való tekintettel nemcsak iparos, hanem a közgazdasági élet aradi tényezői részéről is általános érdeklődés nyilvánul meg. Ezúttal közöljük, hogy az aradi iparosok széles körök előtt népszerű szabadegyletemének jövő heti előadását Suciú Vasillie, az aradi kereskedelmi iskola igazgatója tartja „Az iskola a történelem folyamán” cím alatt.

— Az Aradi Polgári Jótékony Nőegylet folyó évi közgyűlését március 21-én, délután 6 órakor tartja a Minorita Kulturház földszinti termében, amelyre az összes tagokat ezúton hívja meg az elnökség.

Chaplin — harmadik lett a Chaplinek versenyén.

Az ál-Chaplinek eredetibbek voltak.

Los-Angelesből jelentik: A hollywoodi Movie Club, amely nemrégiben alakult, nagy propagandát fejt ki és népszerűsíteni akarja saját magát. Legutóbb Chaplin-utánozó versenyt rendezett, amelyen sok ismert filmszínész és még több amatőr vett részt a világhírű komikus maszkjában.

Utólag derült ki, hogy Chaplin, aki szintén hallott a versenyről, maga is beállt a résztvevők sorába.

A legnagyobb gonddal készítette el immár világhírű maszkját, igyekezett minél természetesebben forgatni botját, nagy igyekezettel produkálta csámpás járását a zsűri előtt, egy szóval úgy dolgozott, mintha a felvevő gép előtt állna. A zsűri a harmadik díjat ítélte oda Chaplinnek, miután úgy találták, hogy „kisebbségi” jobban megközelítette az eredetit, mint ő.

A kitűnő filmszínész csak az eredmény kiírásakor derült ki, hogy a zsűri a harmadik díjat ítélte oda Chaplinnek, miután úgy találták, hogy „kisebbségi” jobban megközelítette az eredetit, mint ő.

LYA MARA
legújabb és legjobb szerepe
„MÁRY LOU”
LEONARD operett társulatának
énekkíséretével, lesz
AZ APOLLO
legkimagaslóbb eseménye.

— Felmentettek egy katonai jelentkezés elmulasztásával vádolt aradi ügyvédet. Természetesen jelentik: A hadbíróóság a tavalyi március hónapban tartott katonai jelentkezés elmulasztása miatt vont felelősségre Popescu Miklós aradi ügyvédet. Popescu azzal védekezett, hogy nem rendelkezett azzal a könyvecskével, amelyet láttamoztatni kellett. A hadkiegészítőparancsnokságtól kérvényezte az igazolvány elküldését, azonban nem kapta meg. A vád- és védbeszéd után a hadbíróóság felmentette a tartalékos főhadnagyot.

— Pezsgősvacsora a Rajna egyik jégtábláján. Kölnből jelentik: Egy diáktársaság ezer márkába fogadott, hogy a Rajna jégtábláin pezsgősvacsorát rendez. A társaságot felszállították egy jégtáblára, ahol megtartották a pezsgősvacsorát. A fogadást megnyerték.

— Szabadlábrahelyezés. Több ízben foglalkoztunk az aradi rendőrség nagyszabású teljesítményével, amelynek során sikerült egy sok tagból álló betörőtársaságot ártalmatlanná tenni. Legutóbbi számunkban megírtuk, hogy a letartóztatottakat átkísérték az ügyészségre, ahol kihallgatták őket. A kihallgatások alkalmával kiderült, hogy Abrudean István mosolytelevi fuvarosnak semmi köze sincs az említett betörőbandához. Őt csupán néhány száz deszka elszállítására fogadták fel ismeretlen emberek. Abrudeant is szabadlábrahelyezték. Ugyancsak szabadlábra került ez ügyvel kapcsolatban Bács Miklós és felesége, továbbá Ravis Anna, akik ellen nem látott letartóztatásra szolgáló okot fennforogni az ügyészség.

— Lapunk Budapestben állandóan olvasható az Abbázla kávéházban. Oktogon-tér, Andrássy-ut 49.

— „Egy hivatalosolga furcsa vádjai Lulai Cornél dr. ellen” című cikkünkkel kapcsolatban Draga Stefan annak megállapítását kérte, hogy ő nem hivatalosolga, hanem magántisztviselő.

RÁDIÓ.

A rádió tréfái.

Néha a kapa is megszólal.

Egy idő óta tüzetes vizsgálat alá vették a rádió tréfáit, melyek abból állanak, hogy a leadó állomások mellett a fémtárgyak egyszerre muzsikálni kezdenek.

Múltkor egyik angol kastélyban a fölvonó mellett levő doboz zendült meg s egész hangversenyeket adott le. New-Jerseyben a távirászt tiszt egyszerre elámult, mert távirókészüléke beszélni, énekelni kezdett. Svédország egyik kis falucskájában a kereskedő észrevette, hogy egyik kapu, mely a falon függött, pontosan leadta azt, amit a közelben levő rádió. A szakemberek mindezt általánosságokkal magyarázzák, azt mondván, hogy ezek a tárgyak hangszórókká alakulnak át, mint-hogy erős feszültségű villamos árammal kerülnek összeköttetésbe. Hasonló dolog történik akkor, mikor a telefonkagyló érzékeny lemeze rezegni kezd a táviródrótban levő villamosáramtól.

Marconi, aki visszatért Londonból, kijelentette, hogy a rádióknak ezt a hibáját legközelebb ki akarja küszöbölni. Manapság ez a nagyszerű találmány még gyermekkorát éli, úgy hogy Amerikában nem lehet fogni Japánt, Indiában Olaszországot. Új kutatásai alapján reméli, hogy az egész világ egy közösség lesz.

Rádióműsor.

— Romániai idő. —

SZERDA, március 13.

Wien—Grác. 12. Délélőtti zene. 17. Délutáni hangverseny. Vita Keld közreműködésével. 21.45. Franz Schmedt-est. A bécsi filharmonikusok hangversenye. — Berlin. 12. Gramofonhangverseny. 18. Szórakoztató zene. 21. Björnsterne Björnson: „Über die Kraft“ című művének előadása. — Bukarest. 19. Délutáni hangverseny. 19.30. Hangverseny folytatása. 22. Verdi „Arlcosbál“ c. operaelőadásnak közvetítése. 24.24. Esti hangverseny. — Brünn. 13.30. Déli hangverseny. 18.45. Margot Skoda operaénekesnő és Hans Svetska operaénekes németnyelvű ária- és dalestje. — 20.15. W. A. Mozart „Don Juan“ c. operájának előadása a brünni városi színházból. — Frankfurt 17.35. Délutáni hangverseny. — Leipzig. 13. Gramofonhangverseny. 17.30. Délutáni hangverseny. 21. Népszerű zenekari hangverseny. — 2. L. O. London. 5.11. Davenport. 12. Gramofonzene. 13. Lilian Graham (szoprán) és Hugh Phelps (basszus) hangversenye. 14. A Frascati-zenekar hangversenye. 16.45. Könnyű klasszikus hangverseny. 17.45. Orgonahangverseny. 19.45. Chopin mazurkák. 23.20. Wilton (szoprán) és Niels Hansen (tenor) hangversenye. 23.45. Táncczene. — Milano. 17.30. Rádió-kvintett. 21.30. Könnyű zene. 22.55. Nagy zenekari hangverseny. 24. Táncczene. — München. 13.55. Déli hangverseny. 17. Szórakoztató zene. 21. Katonazenekari hangverseny. 22.20. Nép dalok. 23.45. Gramofonhangverseny. — Nápoly. 18. V. D'Evoli (szoprán) hangversenye. — Prága. 12.15. Gramofonhangverseny. 13.30. Déli hangverseny. 20.05. Fuvózenekari hangverseny. 21. Zenekari hangverseny, közreműködnek Klimová-Hajková kamaraénekesnő és Karl Hruská operaénekes — Róma. 14. Rádiótrio. 18.30. Szórakoztató zene. 21.45. Részletek Puccini operáiból. — Zágráb. 14.15. Gramofonzene. 18.30. Délutáni hangverseny. 21.35. Esti hangverseny. 23. Gramofonzene. Zürich. 13.02. Déli hangverseny. 16. Gramofonzene. 18.55. Gramofonzene. 19.05. Fuvóskvartett hangversenye. — Budapest. 10.15. A Temesváry—Kerpely—Polgár-trió hangversenye. 1. Huszka: „Gülbaba“ — ábránd. 2. Lortzing: Cár és ács — balletzene. 3. Platen: Lucky hours — fox-trot. 4. Delibes: Sylvia — ballet szvit. 5. Egen: Die Loreley, fox-trot. 6. Chorin: Budapest. 7. Lortzing: Fegyverkovács — fantázia. 10.30. Hírek. 10.45. A hangverseny folytatása. 13. Déli harangszó az Egyetemi templomból, időjárásjelentés. 13.05. Gramofonhangverseny. 1. Tosti: A Vuchela. (Caruso.) 2. Arditti: Parla Valse. (Galli Curci.) 3. Wagner: Ária a „Lohengrin“-ből. (E. Rothberg.) 4. Mendelssohn: Dalok szárnyán. (M. Hambourg.) 5. Leoncavallo: Pagliacci. (Caruso.) 6. Massenet: Elégie. (R. Ponsella.) 7. Palomero—Pa-

dilla: Princesita. (Fléta.) 8. Bottea: Tangó Ellsye. (Marcu-zenekar.) 9. Sylvia—Brown—Henderson: Good news — charleston. (Jack Hylton zenekara.) 10. Yellen—Auer: My pet — charleston. (P. Whiteman s zenekara.) 13.25. Hírek. 13.35. A hangverseny folytatása. 14. Pontos időjelzés. 15.30. A Magyar Rádió Ujság „Morse“-tanfolyama. 17.10. Dr Pataky Mária előadása: „A magyar asszony és a magyar zene“. 2. Jollenz Margit előadása: „A testnevelés“. 17.45. Pontos időjelzés, időjárás- és víz-állásjelentés, hírek. 18.10. Orbók Attila felolvasása: „Párisi diákok“. 18.40. Radics Béla és cigányzenekarának hangversenye. 19.40. Rádióamatőr-posta. 20.25. Olasz nyelvoktatás. (Gallerani Bonaventura.) 21. A Budai dalárda hangversenye. Vezényel: Szeghő Sándor karnagy. 1. Pogatschnigg: Dal a dalról. 2. Finn dalok. Palmgreen: a) Nád, nád, susogi... b) Bölcsődal. c) Tengerész a szénégetők közt. d) Pácus: Finn dal. 3. Ferch: Egy gondolat... 4. Kuruc dalok. a) Bujdosó dala, b) Csinom Palkó. c) Erdélyi hajdúanc. 5. Erney: Solyom madár. 6. Demény: Kreol szerenád. 22. Küllügyi Társaság előadássorozata. Lukács György v. b. t. t. francianyelvű előadása: „Magyar-francia kapcsolatok“ (Relations franco-hon groise.) 22.30. Másfélóra könnyű zene. Vezényel: Polgár Tibor. Közreműködik: Weigand Tibor (ének.) 1. Heinecke: Suleika — induló. 2. Wallace: Maritana — megnyitó. 3. Weigand Tibor énekszáma. 4. Geiger: Leharina — egyveleg. 5. Schaffer: Die Post im Walde — trombitaszóló. 6. Weigand Tibor énekszáma. 7. Lanschner: Eisblumen — egyveleg. 8. Dvorák: a) Humoresk; b) Pierné: Kis ólomkatnák. 9. Weigand Tibor énekszáma. 10. a) Grieg: Erotik; b) Szeretlek. 11. Delibes: Pas des fleurs „Nalla“. E hangverseny szünetjében cca 23.10. Pontos időjelzés, időjárás-jelentés, hírek. 24. Rigó Jancsi és cigányzenekarának hangversenye.

□ **Hogyan szüntessük meg a zugást.** Ha a kondenzátor forgatása után hirtelen áll be erős zugás, úgy kapcsolják a telefont vagy hangszórót ne a rendes séma szerint — anódhenger, telefon, pozitív anódtelap-kapocs, hanem anódhenger, pozitív anódtelap-kapocs, telefon és innen készülékbe.

□ **Az anódtelapok és akkumulátorok kiküszöbölése.** A rádió-szakemberek főtörekvése jelenleg az, hogy a sok kényelmetlenségeket okozó és mindenütt utban álló, állandóan feltöltésre, vagy megújításra váró akkumulátorokat és százelemeket kiküszöböljék. A váltóáramu világítási hálózat esetén az ismert váltóáramu anódpótlék alkalmazásával az anódtelap kérdése elintézését nyert, míg az izotóakkumulátorok kiküszöbölése csak a legújabb időben sikerült a közvetett izzítású csövek forgalombahozásával. Ezek az új csövek egy transzformátor közbeiktatásával, amely a 110, vagy 220 voltos hálózat feszültségét 3,5—4 voltra szállítja le, közvetlenül a váltóáramu világítási hálózatból izzithatók. Ezek a csövek ma már annyira megbízhatók, hogy teljesen mentesek a hálózati zugástól. Az amatőrök szeretnék készülékeiket ilyenekkel felszerelni, de eddig csak nagyobb szabású átalakítással volt lehetséges. Most egy újabb találmány jött forgalomba, amely lehetővé teszi, hogy a meglévő normális csövekkel működő vevőkészüléket anélkül, hogy annak kapcsolásán, változtatnánk, közvetett izzítású váltóáramu csövekkel működőre alakítsuk át.

□ **Sydney-i leadás — Berlinben.** Nemrég nyílt meg a nyilvános telefonforgalom egyrészt Berlin, Hamburg és a majnamenti Frankfurt, másrészt Buenos Aires között. A beszélgetések, mint tudott dolog, rövidhullámon, Nauen nagyállomáson át történtek. A rövidhullámforgalom e jelentős eseményével kapcsolatban érdekes a következők közlése: Röviddel ezelőtt egy berlini rádióbarátnak sikerült egy rövidhullámu telefonleadást Sydney-ből (Ausztrália) kifogástalanul hallani. Az ausztráliai leadó Kootwijk-kal (Hollandia) és Bandung-gel (Jáva szigete) kísérletezett és összeköttetést, amely 17 órakor kezdődött és 18 órakor végződött, kitünően, teljesen érthetően fogták. A Sydneyben leadott két lemezt a hangosanbeszélővel fogták. A rövidhullámu vételnél „Telefunken“ csövekkel dolgoztak és pedig ily módon: RE 134, mint Audion, RE 054 mint első, alacsony frekvencia, RE 134, mint második alacsony frekvencia és a magas frekvenciájú fokozathoz RE 044 védőrács-cső.

□ **Berlin—Buenos Aires.** Az első drótnélküli beszélgetés rövidhullámon. 1928. december 21-ike határkőnek tekinthető a drótnélküli forgalom történetében. E napon folyt le az első hivatalos beszélgetés Berlin és Buenos Aires között, rövid hullámvonalon vezetve és pedig oly módon, hogy az üdvözléseket és a beszélgetést mindkét főváros rádióleadója átvette s így minden rádióbarát abban a helyzetben volt, hogy a szenzációs élmények részesevé vált. A két állomás közötti távolság kb. 12.000 kilométer. Ez új, értékes telefonösszeköttetés létrehozatalánál a főérdem a berlini „Telefunken Gesellschaft“-é, mint az üzem megszervezőjévé, akit mindkét ország illetékes hatóságai támogattak. A mindkét oldalon üzemből levő „Telefunken“ rövid hullámleadók, egyenkint 20 kw. teljesítményűek. Az argentinai állomás Buenos Aires mellett, a Monte Grande-n, a német leadó Nauen-ben van. A felvevő helyre német részről a Berlin melletti Goltowban, a tengerentuli pedig Ville Eliza-ban, az argentinai főváros közelében. A hullámhosszúságok: 14,9 (Nauen) és 15,02 (Monte Grande.)

□ **A „Hullámcsapda“.** A legtöbb panasz a rádiók körében az, hogy néha egyszerre két, sőt több leadó is hallható a készülékben és természetesen zavarólag hat. Különösen oly városokban, ahol leadó van, ennek működése alatt más állomást szinte lehetetlen fogni. Több kísérletezés történt ezen hibát kiküszöbölni, de száz százalékban nem sikerült megszüntetni. A legtöbb bajt okozza például az, hogy ma, amikor minden leadó rövid hullámon dolgozik, 300 és 400 méter között, úgy összezsufolódtak az állomások, hogy nagyon érzékeny készülék sem képes szétválogatni őket. Ezt a célt szolgálja a „szűrőkör“ vagy „hullámcsapda“, amelynek első alkalmazása dr. G. Seibt nevéhez fűződik (1921.) Ebben az időben természetesen más célt szolgált. Ezen időben ugyanis a légköri zavarok okozták a legnagyobb gondot. Maga a hullámcsapda egy tekercsből áll, amelyhez egy kondenzátor van paralell kapcsolva. Az egész lehet a két szűrőkhöz kapcsolva galvanikusan vagy induk-tív. Az amatőr készít egy egyszerű tekercset és paralell kapcsol hozzá egy kondenzátort (500 cm) vagyis a két kondenzátor kapcsot és a tekercs elejét és végét köti össze. Az egész külön dobozban lesz és csak szükség esetén alkalmazandó, amikor is a készülékkel „behangelandó.“ Az adatok a következők: tekercs belső átmérője 3—5 cm., 50—60 menet, 0,3—0,4 mm. rézdrót kettősen izolált. A behangolás úgy történik ott, ahol helyi leadó van, hogy a felvevőt először beállítjuk a helyi leadóra és most a mellé állított csapda kondenzátorát addig forgatjuk, míg az állomás, illetőleg készülékünk teljesen el nem hallgat. Most azután kezdetünk új állomást keresni. A mi esetünkben, vagyis amikor két állomás hallatszik egyszerre, ezt úgy alkalmazzuk, hogy a csapdát a készülék mellett addig „hangoljuk“, azaz a kondenzátort forgatjuk, míg a kívánt állomás teljes tisztaságban hallatszik és a nem kívánt állomás teljesen kimarad.

Megölté a metilalkohol.

Egy aradi munkás rejtélyes halála.

(Arad, március 12.) Rejtélyes haláleset történt az éjszaka folyamán Aradon, az állomás közelében levő Arany Kerék vendéglőben. Egy Tudoran Péter nevű munkás ivás közben hirtelen lefordult a székről és szörnyet halt. Azonnal értesítették a rendőrséget, ahonnan Mladin Jenő ügyeletes komiszár és Plesa János dr. hatósági orvos mentek ki a helyszínre.

Az orvosi vizsgálat annak a gyanújának adott kifejezést, hogy Tudoran Pétert nem szívzselhűdés ölte meg, mert a hullán olyan tüneteket állapított meg, ami arra enged következtetni, hogy a szerencsétlen ember metilalkohol áldozata. A hullát a felső temető halottas házába szállították és azonnal értesítették az ügyészséget a rejtélyes halálesetről. Az ügyészség elrendelte a hulla felboncolását.

Kopasz fején bélyegeztek meg egy Don Juant.

A megosait férfi különös bosszúja. — Mi a titka a hirtelen hajnövesnek?

(Prága, március 12.) Néhány hónappal ezelőtt Berlinből Prágába érkezett Adám Korytowicz gépészmérnök, Henry Koperski varsói gépgyáros prágai gyárának technikai vezetésére. Az 55 éves mérnök röviddel elutazása előtt feleségül vette a 22 éves Minna Mercier berlini bárholgyet, s örült, hogy Prágában a főnöke által berendezett lakásba viheti fiatal feleségét. Röviddel megérkezése után a mérnököt meglátogatta főnöke, akinek nemcsak az új mérnök tetszett meg, hanem még sokkal jobban a mérnök fiatal felesége. Csakhamar barátság fejlődött ki a gazdag gyártulajdonos és a fiatal asszony között, akit a gyáros sétakocsizásra hívott, sőt éjjelenként mulatóhelyekre járt vele, mialatt férjét, mint nélkülözhetlent, éjjelre is a gyárban tartotta. Amikor Korytowicz végleg beháta, hogy feleségét csak Koperski érdekli, elhatározta, hogy véget vet a viszonynak. Az asszonyt azonnal visszaküldte Berlinbe s este ő fogadta felesége helyett a főnököt.

A két férfi között megtörtént a kimagyarázkodás, amely a legbarátságosabb lefolyású volt, olyannyira, hogy a felszarvazott férfi és a házibaráta együtt borozgattak. A borozgatás folyamán Koperski annyira lerészegedett,

hogy székéről lefordulva elaludt. Korytowicz csak erre várt. Amint meggyőződött arról, hogy főnöke mélyen alszik,

marólapisz és alkohol keverékével a következőket írta Koperski kopasz fejebe: „Vigyázat. Ez a számár idegen asszonyoknak fejét szokta elcsavarni”.

Ezután felültette a teljesen öntudatlan ebbert egy kocsihoz és hazaküldte. Amidőn Koperski másnap reggel felébredt, valami különös érzett a fején és amikor a tükörbe nézett,

rémülten vette észre a felíratot, amelyet először alig tudott a tükörből kibetűzni.

Miután vízzel, szappannal és kefével nem sikerült eltüntetni a különös bosszu maradványait a fejéről, a rendőrségre szaladt. A rendőrségen senki sem tudott más tanácsot adni, minthogy jelentse fel Korytowiczot a különös bosszuért. Koperski most orvosok és kémikusok segítségével próbálja kopasz fejebeírásról a kompromittáló sorokat eltüntetni és addig is parókat hord a fején. Ismerősei, akik pletyka utján értesültek a dologról, szívélyesen gratulálnak a hirtelen hajnöveshez...

bankcsoport részéről ajánlat érkezett új petróleumvezeték építésére, Ploestitől Constantaig. Az ajánlat 400 millió lejről szól.

= **Megalakult a romániai vaskartell.** Bucurestiből jelentik: A vaskartell, amelynek tagjai a resicai művek, a kolozsvári sodronyipar, a Titan és a Goldberger cég, ma Bucurestiben megalakult. A kartell megalakulásáról szóló jegyzőkönyvet Bécsben fogják ratifikálni, a középeurópai vaskartell alakuló ülése alkalmával.

= **Hogyan fizetik a belföldi adósságokat.** Bucurestiből jelentik: A Banca Nationala ma délelőtt igazgatósági ülést tartott, amelyen megállapították a bankfiókoknak adandó utasításokat az állam belföldi adósságainak kifizetésére vonatkozólag, amelyek tudvalevőleg a pénzügyminisztériumnak a Banca Nationalához szóló csekkjeivel fognak megtörténni.

= **Az aradi cukorgyár iparvasutat építhet.** Ma miniszteri rendelet érkezett az aradi városnázára. A rendeletben a belügyminisztérium megengedi, hogy az aradi cukorgyár felépítse iparvasutját a gyártelep és a buzsáki állomás között.

A közönség köréből.

— Különleges állapotok az aradi piacon. Kaptuk a következő sorokat: Igen tisztelt Szerkesztőség! Tény, hogy az aradi plackérdés egyik legnehezebben megoldható kérdése ennek a városnak, de vannak dolgok e probléma megoldásán belül is, amelyek a nyilvánosság elé kívánkoznak, hogy azokról legalább is szerezzenek tudomást az illetékes hatóságok. A piacon uralkodó különleges állapotokról van szó, amelyek valósággal megfosztják az aradi háziasszonyokat arról, hogy a piacon bevásárlásokat eszközölhessenek. Tudvalevő ugyanis, hogy az idevonatkozó rendelet értelmében délelőtt 10 óráig csak a magánosoknak van jogukban a termelőktől vásárolni és csak azután vásárolhatnak azoktól a hivatalos piaci árusok. Ezzel szemben viszont az a helyzet, hogy a magános vevő képtelen már hónapok óta Aradon a termelőtől közvetlenül vásárolni, mert a piaci árusok, ahogy beérkezett a termelő a városba, megrohannák, megveszik tőle egy tételben áruját, ami által jó magasra emelkednek az árak, amit persze a fogyasztók kénytelenek megfizetni. Sajnos, a rendőr, akinek kötelessége volna ezt

Harisnyákban

Minőségben és olcsó árban vezet.

Cérna harisnya garantált erős	Lei 58.—
LB I. vékonyzáru flór	98.—
LB I. sűrűbbzáru flór	98.—
LB I. I-a fildeose	145.—
LB Fildepers különlegesség 1929.	
Évi ajándék, hegyes sarokkal Lei	175.—
Bamberg I. mosóselyem	125.—
Adesgo tiszta cérna	125.—
Adesgo selyem kis hibával	165.—
GBL az egész világon ismert selyem, minden színben raktáron.	
Selyem nadrág hibátlan	100.—
Selyem combine díszes esztkével	200.—
Cérna és svéd imit. kesztyűk	40-100
Classe divatszínben	195.—
Szarvasbőr garantált jó mosó	250.—

Lusztig és Berger

ARAD, Bulevardul Regina Maria 24. Vojtek és Welsz drogeria mellett.

megakadályozni, ilyen esetekben egyszerűen nem látható, vagy ha igen, akkor ő nem látja, hogy mi történik. Nagyon kívülről a t. Szerkesztőséget, hozzák valamiképp ezeket nyilvánosságra, hátha eszükbe jut a hatóságoknak valami és letörlik a piaci árusok zsarnokkodását Aradon. Egy háziasszony.

Letartóztatták az aradi erkölcsrendészeti ügyosztály vezetőjét.

Az a vád Scherer Árpád ellen, hogy a szórakozóhelyek tulajdonosaitól nagy összegeket inkasszált vizalmi adó címén.

(Arad március 12.) Az aradi rendőrségen megindított vizsgálat ma újabb fordulóponthoz érkezett: a vizsgálóbíró előzetes letartóztatásba helyezte Scherer Árpád rendőrkomiszárt, aki hosszú éveken át az erkölcsrendészeti ügyosztály élén állott.

Az ügyészséghez tegnap jelentés érkezett Scherer ellen, akit azzal vádoltak, hogy az aradi kávéház, vendéglő, korcsma és éjjeli mulatóhelyek tulajdonosaitól havonként rendszeres illetékeket szedett éveken keresztül vizalmi-adó címén és így óriási összegeket inkasszált be. Állítólag a havi illeték 4—5000 lei volt, amiről senkinek sem adott nyugtát és a könyvekbe sem vezette be. Ma délelőtt beidézték az ügyészségre Scherer komiszárt, majd átkísérték a vizsgálóbíróhoz. Mandru ügyész indítványozta letartóztatását. Sotirescu vizsgálóbíró két órán át hallgatta ki Scherert, majd kihirdette előtte az előzetes letartóztatásról szóló végzést.

Felelős szerkesztő: RÉTHY JÓZSEF

NYILTER.

E rovat alatt közöltékért sem vállalunk felelősséget.

A Piața Avram Iancu (Szabadság-tér) és Str. Banatului (Asztalos Sándor-uca) sarkánál, a hetipiác legélőnkebb helyén

**bolthelyiség,
azonnalra kiadó.**

Cím az „Aradi Közlöny” kiadóhivatalában.

Közgazdaság.

Zürichben 3.09.25 a lej.

Helyi valutaárak. (Március hó 12.)
Kifizetések: Berlin 40.10, Amsterdam 67.70, Newyork 168.50, London 818.50, Páris 6.60, Milanó 8.84, Prága 5, Budapest 29.42, Zágráb 2.96.50, Varsó 19, Bécs 23.72.50, Zürich 32.45.
— **Áru:** Márka 40, holland forint 67, dollár 168, angol font 815, francia frank 6.75, olasz lira 9, cseh korona 5, pengő 29.50, dinár 3, osztrák schilling 23.90, svájci frank 32.
— **Pénz:** Márka 39.50, holland forint 66, dollár 167.50, angol font 800, francia frank 6.60, olasz lira 8.80, cseh korona 4.90, pengő 29.30, dinár 2.90, osztrák schilling 23.70, svájci frank 31.50.
— **Irányzat:** tartott.

Zürichi tőzsdenyitás. (Március hó 12.)
Berlin 123.35, Amsterdam 208.26, Newyork 520, London 2522.50, Páris 20.30.50, Milanó 27.21.50, Prága 15.40, Budapest 90.65.50, Belgrád 9.12.75, Bucuresti 3.09, Varsó 58.30, Bécs 73.05.

Zürichi tőzsdézárlat. (Március hó 12.)
Berlin 123.36, Amsterdam 208.25, Newyork 520, London 2523, Páris 20.30.50, Milanó 27.21.75, Prága 15.39.75, Budapest 90.64.50, Bucuresti 3.09.25, Varsó 58.30, Bécs 73.04.

Bucuresti-i tőzsdézárlat. (Március hó 12.)
Devizák: Páris 6.56.75, Berlin 39.91, London 815.65, Newyork 166.75, Milanó 8.80, Zürich 32.32, Bécs 23.64, Prága 4.98, Budapest 29.30, Varsó 19.05.
— **Valuták:** Napoleon 645, márka 39.75, léva 1.18, török lira 0.82.50, angol font 814, francia frank 6.60, svájci frank 32.10, olasz lira 8.75, drachma 2.12, dinár 2.92, dollár 166.75, osztrák schilling 23.75, lengyel zloty 18.75, pengő 29.25, cseh korona 4.95.

Budapesti tőzsdenyitás. (Március hó 12.)
Bucuresti 3.41, London 2783.75, Berlin 136.12, Milanó 30.03, Páris 22.40.50, Prága 16.99, Zürich 110.32.50, Bécs 80.57.50, Belgrád 10.07, Newyork 573.74.

= **A Salgótarjáni Köszénbánya R.-t.** igazgatósága — mint Budapestről jelentik — megállapította az 1928. évi zárószámadásokat és elhatározta, hogy a f. évi március hó 22. napján egybehívandó rendes évi közgyűlésnek részvényenként 3.50 P. osztalék kifizetését fogja indítványozni. Az igazgatóság továbbá felhatalmazást fog kérni a közgyűléstől, hogy egy általa megállapítandó időpontban a társulat 910.000 darab 30 pengő névértékű részvénye 5:1 arányban 182.000 darab 150 pengő névértékű részvényre vonassék össze.

— **Új petróleumvezeték akar építeni Romániában egy amerikai bankcsoport.** Bucurestiből jelentik: A kormányhoz egy amerikai

APRÓ HIRDETÉSEK.

AZ APRÓHIRDETÉSEK DIJÁT SZAVAK SZERINT SZÁMITJUK. Minden szó hétköznap 4, vasárnap 5 Lej. vastagabb betűvel 8, illetve 10 Lej. A legkisebb hirdetés ára 10 szóig hétköznap 40, vasárnap 50 Lej. A vastagabb betűvel kívánt szavak aláhuzandók. Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amely eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa. Hirdetéseket délután 5 óráig vesszünk fel. Csak válaszbélyeggel ellátott kérdézködéskérésre válaszolunk. Ajánlatok jelzés levelek továbbítására megfelelő postabélyeg csatolását kérjük. A kiadóhivatali telefon száma 151. A hirdetésekre vonatkozó felvilágosítást a kiadóhivatal adja meg.

LEVELEZÉS.

„UTITARS 25” levele van az Aradi Közlöny kiadójában. 1368

Villany vasaló, 100% resoud, termofor, legelőbbban **Varga és Rosenfeld** Arad, Central szálló mellett.

ALKALMAZÁS.

URINŐ, irodistanói, pénzfárnoknői, vagy más bizalmi állást keres. Szíves megkereséseket „Szorgalmas 2” jelűre az Aradi Közlöny kiadójába kér. 401

KERTÉSZT, fővadászt és kovácsmestert keresek, előnyben akik uradalmakban már alkalmazva voltak. Jelentkezni folyó hó 15. pénteken Aradon, Str. N. Gri-gorescu 2 Lászlóffy intézőnél. 1352

ÁLVÁZSA gyógyfürdőre keresek fürdőmester házaspárt. Jelentkezni naponta 12—1-ig Piata Catedralai 2. Polgár. 10570

TISZTESSÉGES minden szobaleányt keresek. Radnal-ut 45. 1370

JOBB házaspár háztelgyelőknek ajánlkozok, aki a vízszeléréshez is ért és az asszony délidőtti takarításra vállalkozna. Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 1374

Intelligens, jó megjelenésű urat és hölgyeket keresünk nagy keresettel könnyű 1375

acviziionális munkára.

Megfelelés esetén magas fizetés. Jelentkezések szardán délnél 1/2-től 1/2-2-ig. Fenciere Általános Biztosító R.-t. Strada Alexandri 9.

LAKÁS.

HÁROM ESETLÉGB NÉGY SZOBABÓL álló első emeleti uccai helyiség a főter közepén lelépés nélkül kiadó. Irodának, lakásnak, övatszalónnak egyaránt alkalmas. Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 1000

EGY SZOBA konyhából álló uccai lakás a FÖTÉREN MÁJUS 1-RE kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 500

A főtéren

két udvari szobából álló, műhelynek, szalonnak vagy irodának alkalmas helyiség azonnalra

KIADÓ.

Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 1357

VÉTEL ÉS ELADÁS.

NAGYMENNYISÉGŰ PLÉHPÁNT, eladó. Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 1151

TÖRÖK DIVÁNY, antik vitrinek, könyvszekrények. Biedermayer székek és szalónok, antik ágy, éjjeli szekrény és szekrények, szekreterek, comódok, asztalok, székek, szőnyegek, fall vitrin, háló, ebédlő és szalonberendezések, függönyök, kézimunkák, villanylámpák, kredencsek, antik sálak, vitrintárgyak, márványoszlop, női íróasztalok, nyest boa, tükrök, Rádió szekrény, festmények, eladók. Salgóné bizományi üzlete. Str. Horia 1. (Széchenyi-u.) Neuman-palota. 1000

ELADÓ egy 2-es Wertheim-kassza, egy kétajtós ruhaszekrény, 2 drb. márványasztal, egy előszobafogas. Megtekinthető Str. Consistoriului (Batthyány-ucca) 19. 1367

KERESEK Biedermayer álló tükröt, antik porcellánokat, poharakat, különböző butorokat, antik szalónokat, órákat, dísztárgyakat, vitrineket, stb. Kívánatra házhoz is megyek Salgóné bizományi üzlet. Str. Horia 1. (Széchenyi-u.) Neuman-palota. 1000

ELADÓ egy Barok-stílusú salon-tükrő márványlappal aranyozva és egy rész-egy matracal együtt. Megtekinthető: Str. Gheorghe Ionescu No 6. 1058

ÜRES FESTÉKES HORDÓK eladók. — Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 1454

MACULATURA PAPIR 5 kgros csomagokban kapható az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 500

OKTATÁS.

TANÁR, perfect magyar, rutányosan ad román órákat és vizsgákra előkészít. Cimeket az Aradi Közlöny kiadójába kér. 1372

Angol nyelvkurzus

felnőttek részére

angol kereskedelmi levelezéssel egybekötve.

Kurzus tartama 5 hónap!

Bővebb felvilágosítás az Aradi Közlöny kiadójában nyerhető. 1376

INGATLAN.

HÁROM nagy üres telek és ház eladó. Vinga 625. sz. 1285

TELEK belvárosi aszfaltos uccájában kis kétszobás lakóházzal eladó, volt Vécsey-ucca 21. 1350

ÜZLETEK.

BÜFFÉ és étterem haláleset miatt áron alul is eladó. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 1362

BELVÁROSBAN üzlethelyiség lakással kiadó, ház esetleg eladó. Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 1373

Autóvásárlók figyelmébe!

Ezennel tudomására hozzuk az autóvásárló közönségnek, hogy átvettük a

General Motors Corporation közvetlen és kizárólagos képviselőjét

Temes-Torontál, Arad, Caras és Severin megyék területére az általánosan elismert és bevált világmárkákra, úgymint:

Chevrolet személykocsik, Chevrolet teherkocsik

Oldsmobile személykocsik részére

Ezeknek eladására a következő kerületek részére

garanciaképes alképviseelőket keresünk:

Arad, Kisjenő, Borosjenő, Gurahont, Lipova.

Ajánlatok alábbi címre mielőbb kéretnek:

R. SARTOR & Co.

Soc. in Com.

Timișoara, IV.

1564

BUTOR

háló- és ebédlők modera kivitelben olesó árban állandóan kaphatók

PALADICS asztalosnál, Str. Nicol Filipescu (Flórián-u.) 14. Viztoronnyal szemben. 1000

Teljes pincefelszerelés

200 Hl. hordóval eladó vagy bérbeadó.

Bővebbet a házigazdánál Batthyány-ucca 31., emeleten. 1371

Husvételi ajándéku

ajánlok csaknem új, gyönyörű

ebédlőt, hálót, szalonberende-

zést, szőnyeget, dísztárgya-

kat és antik butorokat, mint

igen kedvező alkalmi vételeket.

SALGÓNÉ

bizományi üzlet

Str. Horia (Széchenyi-u.)

Belváros legelőkelőbb részén

ügynédnek, orvosnak igen alkalmas magasföldszintes sarok uriház, eredetileg hétszobás, jelenleg egy 4 és egy 3 szobás lakással, hatalmas pincével. ÁRON ALUL 900.000 LEIÉRT ELADÓ Bővebbet KISS LAJOS „URANUL”-irodájában Városházával szemben, Boulevardul Regele Ferdinand 1. szám. 1377

HUNGARIA

Nagyszálloda

BUDAPEST.

a Dunaparton. Előkelő otthon! Polgári árak! Táviratcím: „HUNGARIOTEL”.

VIZUMOK követségeknél Utlevélhosszabítások, C.F.R. bérletek

!! **Künstler-vizumiroda** !! Bármily ügyet vagy meg-
Arad, Bul. Reg. Maria 22. :: TELEFON: 36. :: Dácia szállóval szemben. :: bizást pontosan elintéző